

X 3

CULT

72

E. Boekmansichting
Bibliotheek

Doos
20a

47

Jaarverslag

Culturele Raad

Dordrecht

1972

Hierbij bieden wij u het jaarverslag 1972 van de Culturele Raad van Dordrecht aan.

Naast de samenstelling van de Culturele Raad en het secretariaat bevat het een overzicht van de activiteiten. Eerst die ten behoeve van het publiek en vervolgens een opsomming van de zaken die in de Culturele Raad-vergaderingen aan de orde kwamen.

Tenslotte treft u een financieel overzicht aan.

De Culturele Raad Dordrecht

X 3

CULT

Inhoud

Wintertuin-Zomertuin	4,5
Popmuziek	5
Filmweekend 'Vrijheid'	5,13
Cultureel Jongeren Paspoort	5
Beiaardcommissie	5
60-plussers	6
Subsidie Amateuristische Kunstbeoefening	6
Letteren	7
Volksuniversiteit	7
Drechtstedenagenda	7
Commissie Voorlichting	7
Media	7
Opdrachten-Aankopen	7,8
Commissie Stadsverfraaiing	8,9
Beleidsnota Beeldende Kunst	9,14,15
Werkgroep Beleid	9
Wetenschappelijk Onderzoek	9,10
Meerjarenplanning	10
Het bruine boek	10,11
Begroting 1973	11
Algemene Informatie	11
Participatie Alloijzen	15,16,17
Participatie Bleijenhoek	18,19,20,21,22
Samenstelling Culturele Raad	24,25
Samenstelling Secretariaat	24
Uitgeschreven Vergaderingen	24
Secties, Commissies, Werkgroepen	26,27,28
Financieel Overzicht	29

Colofon

omslag mei 1973 jj. stroosma
fotografie omslag egbert d'hamecourt
foto's maria austria, 3,23;
marco de rood, 12;
ton poortvliet, 30
druk dsw. dordrecht.

4

Ook in 1972 verzorgde de Culturele Raad de programmering van de theaters met de bedoeling dat iedereen in Dordrecht een voor hem aantrekkelijk programma zou kunnen vinden.

Zo vinden we gelijkelijk Wim Kan, ballet Du Senegal, The Tokio Kid Brothers, de beat-opera Tommy, Op Hoop van Zegen, La Mamma London, pop en poppenkast.

Wintertuin

De programma's in Minitheater, Kantine en Kunstmin die onder de wat romantisch-nostalgische titel Wintertuin werden gebracht, vonden ook in 1972 hun voortzetting. In de januari-vergadering werd een budget van f. 100.000.-- vastgesteld mits de gemeente voor 1973 voldoende middelen beschikbaar zou stellen. Tevens werd een commissie Programmering ingesteld die machtiging kreeg dit bedrag te besteden. In deze commissie werd ook het departement Dordrecht van de Maatschappij tot Nut van het Algemeen opgenomen.

Het Nut maakte later publiekelijk bekend de samenwerking te verbreken omdat men het onverantwoord achtte de stijgende kosten voor rekening van de gemeenschap te laten komen. De Culturele Raad besloot in de vergadering van 14 augustus wel te reageren maar niet te polariseren.

In de mei-vergadering bleek dat de totale Wintertuinkosten, inclusief publiciteit, kosten medewerkers en het opnemen van amateur-programma's alsook het steunen van programma's in de populair-commerciële sector f. 148.000.-- zouden gaan bedragen.

De Culturele Raad stemde noodgedwongen in met de eis van b. en w. dat de toegangsprijzen met 50% verhoogd zouden moeten worden.

De verdeling over het seizoen 1971/1972:

klassiek (muziek)	f. 34.500.--
cabaret	" 22.500.--
folk en blues	" 2.500.--
toneel (traditioneel)	" 16.000.--
toneel (experimenteel)	" 8.000.--
diversen (o.a. poppenspel)	" 1.700.--
	f. 85.200.--

werd voor het seizoen 1972/1973 als volgt:

minitheater	f. 30.000.--
vrije sector	" 8.000.--
amateurs	" 2.000.--
publiciteit	" 30.000.--
lichte muze	" 20.000.--
klassiek	" 20.000.--
	f. 110.000.--

Daarmede bevestigde de Culturele Raad zijn principiële stellingname ten aanzien van de programmering die als volgt kan worden samengevat:

- 1 we richten ons tot alle publieksgroepen;
- 2 bijzondere aandacht voor onderdelen die onvoldoende aan bod komen;
- 3 kwaliteit is een begrip dat per soort programma moet worden gehanteerd.

Het zogenaamde 'grote' toneel verdween uit Dordrecht. De symfonische concerten werden teruggebracht tot een aantal van vier. Daarvoor kwam een zevental midiconcerten in de kantine van het Stads kantoor welke informele ruimte zich in elk opzicht bijzonder bleek te lenen voor kamerorkesten.

Verbetering Kunstmin

In de Culturele Raad-vergadering van 18 september werd medegedeeld dat b. en w. voornemens waren een bedrag van f. 225.000.-- uit te trekken voor verbetering van Kunstmin waarvan een bedrag van f. 50.000.-- voor verbetering van de lichtinstallatie.

Zomertuin

In mei gaf de Culturele Raad een krediet van f. 6.000.-- voor een aantal programma's in de open lucht. Gezien dit bedrag werd wel van een 'Zomertuintje' gesproken. In de augustus-vergadering werd het volgende overzicht van de gehouden activiteiten gegeven:

- 1 zaterdag 22 juli:
Wantijpark vanaf 14.00 uur: the Dutch Rythme Steelorchestra en de Engelse groep Help yourself. Als gevolg van de weersomstandigheden was de belangstelling redelijk, maar beneden de verwachting.
- 2 zondag 23 juli:
Wantijpark: een concert door de zangertjes van Saint Jean de Passy. Voor dit concert bestond veel belangstelling. Ook het optreden in de Grote Kerk 's avonds trok veel publiek. Hoogtepunt op deze zondag was echter het optreden van the Tokio Kid Brothers, die gedurende de middag op vier plaatsen in de stad, een 20 à 25 minuten durend programma hebben gegeven, te weten: in het openluchttheater Sterrenburg, in het Wantijpark, in het Combibad (zeer geslaagd!) en in het Hof. De verwachting dat dit zou leiden tot een groter bezoek aan het volledige programma 's avonds in Kunstmin is niet uitgekomen. Toch lijkt het zinnig in deze richting te experimenteren.
- 3 zaterdag 29 juli:
Een programma bestaande uit drie elementen: folk, blues en poppenkast vond wisselend plaats in het Hof en op het Stadhuisplein. Het weer was niet best, maar ook de belangstelling liet te wensen over.
- 4 zondag 30 juli:
Een middag voor de echte folkliedhebbers. In

het Wantijpark traden de groepen Fungus en de Albion Country Band op. Gezien het weer een behoorlijke belangstelling.

- 5 woensdag 3 augustus:
Doordat het mogelijk was niemand minder dan Arthur Brown Kingdom Come naar Dordrecht te halen, is dit programma-onderdeel op een vrij laat stadium ingelast. De voorstelling in het Wantijpark moest wegens de regen worden afgelast. Het concert is daarom in Sprankje Groen gehouden voor een overweldigend aantal mensen.
- 6 zaterdag 5 augustus:
Dit concert werd gehouden voor de Algemene Bank Nederland. Dit was een betere plaats waarbij het bordes als natuurlijk podium fungeerde. Vrij veel mensen hebben de Duitse groep Sameti horen spelen ondanks de beperkingen door de sterke wind en technische storingen.
- 7 zondag 6 augustus:
Eindelijk echt Zomertuinweer. Vanaf plm. 13.00 tot plm. 20.00 uur heeft een zeer groot aantal mensen geluisterd naar de groep Sail, de Turkse zanger Ahmed Tas en Dordrechts enige nog bestaande groep Snowflake.

Conclusie:

- a Algemeen heeft de Zomertuin, gelet de beperkte opzet, aan zijn doel beantwoord (geschat aantal bezoekers plm. 3.000).
- b Publiekswerving via korte programma's in de stad en de wijken verdient verdere aandacht.
- c Proefondervindelijk moet verder worden uitgezocht welke plaatsen in de stad geschikt zijn voor programmering.

Pop in American

De Stichting Jongeren Ontmoetingscentrum (Sprankje Groen) vroeg de Culturele Raad subsidie voor een vijftal popconcerten in de bokszaal van American. De Culturele Raad besloot op 11 december maximaal f. 2.200,-, zijnde eenderde van het te verwachten tekort, voor zijn rekening te nemen (in de hoop dat de Stichting Culturele Educatie en Jeugdraad de rest zouden dekken). Een werkgroep voor het ontwikkelen van een popbeleid werd in het vooruitzicht gesteld.

Filmweekend Vrijheid

Op 14 augustus ging de Culturele Raad akkoord met een voorstel tot het in samenwerking met Club 16/70 houden van een filmweekend met als thema Vrijheid. Een bedrag van f. 5.850,- werd uitgetrokken. Het weekend, dat van donderdag 26 tot en met zondag 29 oktober werd gehouden, bleek een groot succes.

Een verslag treft u aan op pagina 13.

Cultureel Jongeren Paspoort

In 1972 bestond de landelijke organisatie Cultureel Jongeren Paspoort tien jaar.

Dankzij wervingsakties op scholen en bedrijven werd in Dordrecht dit jaar voor het eerst de duizend ledengrens overschreden.

Het C.J.P. werd niet alleen gebruikt als reductiemogelijkheid voor culturele evenementen, maar ook als middel ter informatie.

Alle C.J.P.-ers werden door middel van rechtstreekse postbenadering regelmatig geïnformeerd over de programmering in Dordrecht (Wintertuin, films, popconcerten). Bovendien ontvingen zij gratis de Drechtstedenagenda.

De werkgroep C.J.P. maakte een eerste aanzet voor een gerichte aanpak met betrekking tot een concreet project. Dit naar aanleiding van een op het vormingscentrum 'de Mijlpaal' gehouden enquête.

In samenwerking met de Stichting voor Culturele Educatie en de Jeugdraad werd gekozen voor activiteiten ten behoeve van werkende jongeren.

Het ligt in de bedoeling gezamenlijk met de Jeugdraad en de Slichting voor Culturele Educatie, en eventueel de Sportraad, tot de oprichting van een werkgroep Jongeren te komen.

Beiaardcommissie

Dit jaar stonden de torenconcerten in het teken van de viering van de eerste Vrije Statenvergadering 1572, waarin Dordrecht een centrale plaats innam. Daarom nodigde de commissie, naast de stadsbeiaardier Jaap van der Ende, uitsluitend Nederlandse gastbeiaardiers uit, zoals Rien Ritter, Maria Blom, Dirk S. Donker, Romke de Waard, Ype Höweler, Leen 't Hart.

Bovendien moet genoemd worden de belangrijkste extra Beiaardbespeling op 28 juni. Deze bespeling was de inleiding van de bijzondere zitting van de Staten van Noord- en Zuid-Holland in de Grote Kerk ter herdenking van de Eerste Vrije Statenvergadering 1572. H.M. de Koningin woonde deze zitting bij.

Op 30 september werd in samenwerking met de Nederlandse Klokkenspelvereniging een internationale Beiaardwedstrijd gehouden. De wisselprijs, de gouden beiaard van Hengelo, werd gewonnen door Bernard Winsemius.

Het Dordtse Wisselluidersgilde breidde zich uit tot vijftien leden, oefende elke woensdagavond zeer actief in het Stadskantoor en gaf iedere zaterdag demonstraties in de Grote Kerkstoren. Hiervoor was van de zijde van het publiek zeer veel belangstelling.

60-plussers

Evenals in 1971 werd ook dit jaar een aantal activiteiten voor 60-plussers opgezet in overleg met de op dit gebied werkzame instellingen. In mei werd een bedrag van f. 1.500,- beschikbaar gesteld. Uiteraard kon uit dit bescheiden budget slechts een beperkt programma worden gerealiseerd.

Het verslag hiervan werd op 14 augustus 1972 in de Culturele Raad besproken.

Kröller Müller Museum:

22 juni, aantal deelnemers circa 200.
14 juli, aantal deelnemers 45

Bezoek Grote Kerk:

23, 30 juni en 4 juli In totaal luisterden 76 geïnteresseerden naar professor P. Hendrix, die de rondleidingen verzorgde.

Bustocht door Oud en Nieuw Dordrecht:

26 juni, aantal deelnemers 125.
3 juli, aantal deelnemers 30.

Bustocht langs kunstwerken en monumenten:

28 juni en 5 juli. In totaal maakten 45 deelnemers deze twee tochten mee.

Bustocht door de Alblasserwaard:

7 juli, aantal deelnemers 192

Museum Van Gijn:

10 juli en 17 juli. Beide keren 35 deelnemers (totaal 70). De heer J. de Groot gaf een rondleiding door het hele museum.

Tentoonstelling Eerste Vrije Statenvergadering:

19 juli en 21 juli. Rondleider was de heer Chr. J. Walson. In totaal 90 deelnemers.

Wandelingen door de binnenstad:

Serie van zes wandelingen op dinsdag- en dondagochtend. De Heer Chr. J. Walson verzorgde twaalf rondleidingen: d.w.z. zes variërende op de volgende dinsdagen: 27 juni, 4, 11, 18 en 25 juli en 1 augustus, die werden herhaald op de dondredagen daaropvolgend. Het aantal deelnemers schommelde om de twintig keer.

Volgens een naar voren gebrachte wens werd regelmatig het een of andere 'evenement' ingelast: Museum Mr. Simon van Gijn, schilderijenmuseum, expositie 'Opstand en Onafhankelijkheid' in de Statenzaal, tekeningen Otto Dicke in het Leproos-huis, kunstvoorwerpen Stads-kantoor en bezichting stadstuin Huug Verspuy.

De wandelingen werden een enkele maal begeleid door een dame van U.V.V. Op een enkele uitzondering na werd koffie gedronken: Statenzaal, V & D en het Stads-kantoor.

Subsidiëring Amateuristische Kunstbeoefening

De Culturele Raad rekent het zich tot taak de bestaande culturele verenigingen te steunen en te stimuleren. Ongeveer eenderde deel van het beschikbare budget van de Culturele Raad wordt hieraan besteed.

De sectie Muziek organiseerde ook dit jaar een festival waaraan gezamenlijk de muziek- en zangverenigingen deelnamen. In verband met de grote belangstelling van de zijde van de verenigingen werd het festival op twee avonden gehouden.

Op 8 mei werkten samen: Dordrechts Philharmonisch Jeugdorkest, Dameskoor K.N.A., Mannenkoor K.N.A., Asaf-koren, Fanfare K.N.A. en de Drechtstadharmonie. Het gezamenlijke optreden stond onder leiding van dirigent J.A. Brouwer.

De tweede avond werd gehouden op 30 oktober en werkten de volgende verenigingen samen: Beermans Big Band, Philkoor, Soli deo Gloria, Accordeonvereniging Crescendo, Dameskoor Bel Canto, de Merwezangers, Orpheus Ensemble, Zangvereniging Apollo en het Dordrechts Philharmonisch Orkest. Het gezamenlijk slotoptreden stond onder leiding van dirigent D. Fokkema.

De beide succesvolle avonden werden gehouden in Kunstmin en trokken totaal 1280 bezoekers.

Het buitengebeuren werd op een zonnige dag gehouden, 23 september, in de vorm van een ster-tocht met een eindoptreden op het bordes van de Algemene Bank Nederland. Medewerkende verenigingen waren de Drechtstadharmonie, K.N.A. Dordrecht, Dordrechts Philharmonisch Orkest, K.N.A. Dubbeldam, O.B.K. Dubbeldam en Apollo.

Het muzikale jaar werd afgesloten met een daverend promenadeconcert in Kunstmin door het Dordrechts Philharmonisch Orkest, dat voor ieder gratis toegankelijk was. 800 mensen zongen uit volle borst onder enthousiaste leiding van D. Fokkema het oude jaar uit!

Inter Amicos gaf een serie van 7 voorstellingen in het Minitheater van Dimitri Frenkel Franks 'Pas op, dat je geen woord zegt.'

Naast de steun aan de amateurverenigingen werden ook de Filmliga en Club 16/70 gesteund, evenals de Stichting Orgelcentrum, die een aantal orgelconcerten organiseerde.

Maar ook de steun aan het stedelijk draaiorgel werd verhoogd en Jong Jubal ontving een bijdrage in het kader van de internationale uitwisseling met Recklinghausen.

Letteren

Weliswaar werd in het verleden reeds subsidie en medewerking verleend aan literaire avonden, georganiseerd door de Stichting Bobby Kinghe, maar nu eerst werd het terrein van de letteren als eigen werkveld erkend.

De commissie Letteren steunde in de 'Sonde' reeks de uitgave van de bundel 'Zand Zeep en Soda' van de Dordtse dichter Wim de Vries en gaf in de feeriek verlichte tuin van Dordrechts Museum een Nederlands-Belgische poëzie-avond met medewerking van onder andere Sybren Polet, Gerrit Komrij, Arie van den Berg, Luc van Campenhout, Leopold van den Brande, Damiët de Caluwé en de Brabantse Volkskunstgroep De Vlier uit Nederokkerzeel.

Ook in het Minitheater presenteerde zich een aantal dichters, onder wie J.B. Charles, voor de N.O.S. In het kader van de Kinderboekenweek werd een voorleeswedstrijd gesteund.

De Volksuniversiteit: Cultuur of Onderwijs?

In de Culturele Raad-vergadering van 14 augustus ontspon zich een discussie naar aanleiding van de indeling van de Volksuniversiteit bij de Raadscommissie voor Onderwijs.

De indeling is op praktische gronden geschied, betoogde de wethouder C. de Groen. De Culturele Raad is welkom bij Volksuniversiteitskwesties in die commissie en bovendien kan men altijd nog terug.

De Drechtstedenagenda

De Culturele Raad geeft al jaren in samenwerking met de VVV een culturele evenementenagenda uit voor abonnees, leden van VVV en leden van het Nut.

In de Culturele Raad-vergadering van 24 maart werd besloten de achterzijde van de agenda viermaal als proef beschikbaar te stellen voor het wijk-opbouworgaan Dordrecht-Zuid dat deze gecombineerde agenda-wijkkrant dan huis aan huis zou verspreiden.

Blijkens de in de wijk gehouden enquête en ook uit de eigen Minitheater-enquête bleek dat deze wijze van informatie goed overkwam. Daarom besloot de Culturele Raad in augustus tot voortzetting van de proef, welke later een aanloop bleek voor de huis aan huis verspreiding over het gehele Eiland van Dordrecht, waartoe in de december-vergadering in principe werd besloten.

Commissie P.O. — P.R. — Voorlichting

De Culturele Raad had vanaf het eerste begin een sectie (dit is een vertegenwoordiging uit het veld met de voortdurende zorg voor de desbetreffende

sector van het culturele leven) ten behoeve van de Publieksorganisatie. Het bleek in de praktijk niet doenlijk de beleidsvoorbereiding aan een sectie op te dragen, omdat de publieken als zodanig geen representatie kennen.

Daarom werd in de oktober-vergadering het principebesluit genomen de sectie op te heffen en te vervangen door een commissie van deskundigen die tot taak zou krijgen de activiteiten van de Culturele Raad zo goed mogelijk te 'vertalen'.

Media

Het mooie woord 'intersectiële werkgroep' deed zijn intree bij het voorstel: 'een onderzoek in te stellen naar de mogelijkheden van de audio-visuele media ten behoeve van het plaatselijk sociaal-cultureel leven.'

Dit alles wil zeggen dat de verschillende secties zich bezig gehouden hebben met de vraag wat bijvoorbeeld video en lokale t.v. zou kunnen betekenen voor informatie maar ook als materiaal om zelf mee te werken.

Daarom werd op 26 juni een werkgroep uit de secties samengesteld met als opdracht na te gaan:

- 1 in hoeverre deze middelen gebruikt kunnen worden bij het activeren van daadwerkelijke deelneming (participatie) van de bevolking in de besluitvorming, in het bijzonder op stedenbouwkundig gebied;
- 2 op welke wijze de presentatie van de Culturele Raad naar buiten met behulp van de media kan worden bevorderd;
- 3 welke mogelijkheden voor documentatie zij bieden;
- 4 hoe een verband tussen de verscheidene cultuuruitingen (muzikale, dramatische en beeldende expressie) door middel van audio-visuele technieken tot uitdrukking kan worden gebracht;
- 5 in welke vorm een meer continue toepassing gegoten zou moeten worden, zowel formeel als inhoudelijk, en
- 6 welke financiële en ruimtelijke consequenties daaraan zouden zijn verbonden.

Opdrachten-Aankopen Beeldende Kunst

In het verslagjaar werden de volgende opdrachten gegeven:

- 1 op 24 april f. 10.000.-- ten laste van het fonds Stadsverfraaiing ten behoeve van de inrichting patio D.S.W. door Lucien den Arend;
- 2 op 26 juni f. 16.000.-- ten laste van het fonds Stadsverfraaiing aanvulling in de gestegen kosten van 'de bult' bij Refaja door Hans Petri;
- 3 op 14 augustus f. 1.000.-- ten laste van de expe-

rimentenpot ten behoeve van het ontwerp van H. Groeneveld voor ruimtelijke vormgeving van een terrein nabij een school in Sterrenburg (op voorwaarde dat de uitvoeringskosten niet primair ten laste van de Culturele Raad-begroting zouden komen);

- 4 op 16 oktober f. 1.000.-- honorarium schets-ontwerp A. Elshout twee speelterreinen bij B.L.O.-complex Karel Doormanweg (1% regeling);

het voorstel van de sectie Beeldende Kunst f. 1.500.-- beschikbaar te stellen voor het project 'plastic eendeneiland' van C. de Wittwijn werd uitvoerig besproken in de vergadering van 16 oktober. De kostenopgave werd in de sectie opnieuw bekeken. Bij nadere detaillering bleken de kosten zeker het drievoudige te gaan bedragen van het aanvankelijke bedrag. De sectie trok daarop het voorstel terug;

Aankopen

de sectie Beeldende Kunst kreeg bij begrotingswijziging op 18 september machtiging tot aankoop van kunstwerken tot maximaal f. 20.000.--, inclusief kosten jury e.d. Aangekocht werden:

Hendrik Bouw		
twee monoprints	f.	600.--
Henk van Bennekom		
4 stuks grafiek	"	600.--
Henri van Nes		
2 schilderijen	"	1.500.--
	"	750.--
Arie Brinkman		
2 gouaches	"	1.700.--
(f. 850.-- per stuk)		
Guido de Waart		
glasobject	"	1.500.--
Piet Hardenbol		
1 schilderij	"	450.--
Sander Littel		
1 schilderij	"	600.--
Nico Liedorp		
perspex	"	450.--
Hans van Arkel		
serie van 3 tekeningen	"	400.--
Ewardt Hilgemann		
kubusstructuur	"	3.000.--
Aart Elshout		
1 schilderij	"	1.850.--
Henk Groeneveld		
2 marmeren beelden	"	1.800.--
Marinus Boezem		
weerbericht	"	1.000.--
Dick Meeldijk		
1 schilderij	"	1.000.--
Lucien den Arend		
discoïd form	"	300.--
	f.	17.500.--

Participatie

De Culturele Raad heeft zich ook in 1972 intensief bezig gehouden met de vormgeving van de stad en het daarbij betrekken van de bevolking. De Culturele Raad deed de duidelijke en verstekkende uitspraak dat de participatie van de bevolking (zeg maar gewoon: meedoen) een culturele zaak en dus mede een culturele taak is.

Statenplein

In de vergadering van 24 januari ging de brief uit over het alternatieve plan voor het Statenplein. De commissie Stadsverfraaiing had een gesprek met de zakenlieden en de architect Broekmeier over diens plan, dat later in de gemeenteraad werd geaccepteerd. Doorbraken kwamen te vervallen.

Nieuwkerk

Op voorstel van de commissie Stadsverfraaiing werd in de februarivergadering een bedrag van f. 15.000.-- uit het fonds Stadsverfraaiing toegezegd ten behoeve van de restauratie van de Nieuwkerk als onmisbaar historisch en stedenbouwkundig element in de Bleijenhoek.

Onze Goede Stad - Groningse nota

In diezelfde vergadering werd f. 1.500.-- uitgetrokken ter vermenigvuldiging van de Groningse Doel-eindennota. Dit besluit leidde tot een discussie met het college van b. en w. dat echter akkoord ging met het verspreidingsplan als educatieve activiteit mits het bedrag niet ten laste van het fonds Stadsverfraaiing kwam. De Culturele Raad kon deze opvatting accepteren en bracht in de april-vergadering de kosten onder bij culturele vorming.

In september ging men akkoord met het plan een serie dia-avonden, waarin de binnenstadproblematiek op aanschouwelijke wijze aan de orde werd gesteld aan te bieden aan instellingen en verenigingen. Onder de titel 'Onze Goede Stad' gaven de bouwkundestudenten F.J. Palmboom en W. Kunnen een 15 tal avonden voor zeer uiteenlopende gezelschappen. Uit de belangstellenden wordt een gespreksgroep bij de Volksuniversiteit geformeerd.

'De Klont'

Geïntegreerd plan voor een aantal sociaal-culturele accommodaties tussen Vest en Voorstraat. In aanwezigheid van de wethouder voor Ruimtelijke Ordening deelde het presidium in de vergadering van 20 maart mede dat de gemeentelijke Klontcommissie door het college van b. en w. was opgeheven.

Het college handhaaft de Klontgedachte maar wil de realisering inpassen in het operationeel plan binnenstad. Zowel de wethouder als de voorzitter van de Culturele Raad beloofde op de zaak terug te komen. In verband hiermede werd een herinstelling van een Culturele Raads-Klontcommissie afgewezen. In de vergaderingen van september en

november kwam het punt nog even aan de orde naar aanleiding van het plan dat architect Van der Zalm voornemens is in te dienen. Gelet op de gedane toezeggingen wilde men nog even afwachten.

De Bleijenhoek

In 5 vergaderingen van de Culturele Raad werd — soms uitvoerig — gesproken over dit verwaarloosde deel van de binnenstad.

De Culturele Raad was samen met een aantal sociaal-culturele instellingen ingesprongen op de zin in het gemeenteraadsvoorstel dat de gemeente dit plan niet alleen kon klaren. Alle overleg ten spijt gelukte het niet de participatie van de grond te krijgen. Het historisch overzicht dat de Culturele Raad-leden ontvingen is in bijgewerkte vorm als bijlage in dit jaarverslag opgenomen.

Alloijzen

Om aan het verzoek van b. en w. een bijdrage te leveren voor het programma van eisen van deze nieuwe wijk te voldoen, vormde het presidium een voorbereidingsgroep die voor de Culturele Raad-vergadering van 16 oktober een praatstuk samenstelde. Dit vrij principiële stuk is als bijlage in dit jaarverslag opgenomen.

Een delegatie van de Culturele Raad sprak aan de hand daarvan met de raadscommissie voor de Ruimtelijke Ordening. Het gesprek verliep onbevredigend. Later vonden er gesprekken plaats met achtereenvolgens de chef van de afdeling Ruimtelijke Ordening, de wethouder voor Cultuur en de Werkgroep 2000. Bij brief van 20 december 1972 werd een voorlopige afronding bereikt. Het kernprobleem bleek de inpassing van een participatieprocedure in de gebruikelijke planning van nieuwe wijken, waarbij de doelstellingen niet meer voor discussie vatbaar zijn. In de vergadering van 22 januari 1973 werd op grond van het als bijlage opgenomen voorstel besloten b. en w. te schrijven dat

- 1 werkelijke participatie begint bij discussie over de uitgangspunten zodat alternatieven kunnen ontstaan
- 2 met betrekking tot Alloijzen een dergelijke discussie nog zinvol en mogelijk is
- 3 alternatieve plannen nodig zijn
- 4 het wenselijk is door de Culturele Raad voor te dragen deskundigen van andere disciplines in de organisatiestructuur op te nemen.
- 5 nu geen medewerking aan een programma van eisen kan worden gegeven.

Beleidsnota sectie Beeldende Kunst

Tijdens 2 vergaderingen werd uitvoerig gesproken over de door de sectie Beeldende Kunst voorgestelde beleidsnota. De Culturele Raad aanvaard-

de de hierna opgenomen nota met enige kanttekeningen en onder voorwaarde, dat de gelegenheid blijft bestaan met belanghebbenden en belangstellenden erover te discussiëren.

Werkgroep Beleid

De voorbereidende gespreksgroep culturele vorming kwam na lange interne discussie met een voorstel tot het instellen van een sectie Beleid met als taak:

- het kritisch begeleiden van Culturele Raad en secties ('lastige vragen stellen')
- proberen mensen te betrekken bij de vormgeving van hun eigen leefsituatie
- overleg en coördinatie van beleid van sociaal-culturele instellingen

De werkwijze was als volgt gedacht:

- inventarisatie
- prioriteitenstelling
- opstellen concreet werkplan

Op voorstel van het presidium werd de eerste taak voorlopig als enige genomen, met als doel te komen tot een toetsingsmodel waaraan het beleid van de Culturele Raad en de secties kan worden getoetst. In verband met deze taakbeperking besloot de Culturele Raad geen sectie maar een kleine werkgroep in te stellen.

Onderzoek

In de Culturele Raad-vergadering van 24 april werd instemming betuigd met het voorstel van de Dr. E. Boekmanstichting tot onderzoek naar:

- vorming en ontwikkeling in het schoolverband;
- creatieve werkplaatsen;
- buitenschoolse ontwikkeling en vorming (de Volksuniversiteit b.v.);
- mogelijkheden van actieve cultuurparticipatie in verbanden van vrijetijdsbesteding (sport b.v.);
- de traditionele amateuristische kunstbeoefening;
- de moderne amateuristische kunstbeoefening;
- de individuele actieve vrijetijdsbesteding.

De motivering van deze voorkeur was als volgt:

- a de Culturele Raad heeft in zijn beleid duidelijk de nadruk gelegd op vormings- en ontwikkelingswerk en creativiteitsbevordering (oprichting van de Stichting Culturele Educatie en de Volksuniversiteit);
- b door de Culturele Raad en de Stichting Culturele Educatie zijn experimenten op dit gebied ondernomen (de overschakeling van schoolvoorstellingen en -concerten naar vervlechting in het lesprogramma; de cursussen voor onderwijzers; het stichten van wijkwerkplaatsjes en het betrekken van de buurt; het Centrum Nieuwstraat, de gespreksgroepen in de Volksuniversiteit);

- c deze gebieden zijn nog zo flexibel dat wijzigingen in het beleid goed te realiseren zijn. Juist omdat in het verleden proefondervindelijk te werk is gegaan, lijkt het van belang na te gaan of een andere aanwending van middelen meer effect zal hebben;
- d de vorming in de scholen heeft nog daarom prioriteit omdat via de school een hele generatie zonder culturele voorselectie kan worden bereikt en omdat het onderzoek mede de vernieuwing van het onderwijs zou kunnen helpen bevorderen;
- e het belang dat de werkgroep aan onderzoek op het gebied van de actieve vrijetijdsbesteding in groepsverband, zoals de sport, toekent, volgt uit de feitelijke situatie in Dordrecht waar 25.000 georganiseerde sportbeoefenaars zijn en uit de bij de Sportraad levende daadwerkelijke bereidheid tot medewerking;
- f de traditionele amateuristische kunstbeoefening en ook de meer moderne vormen zullen zeker al betrokken worden bij het nagaan van de invloed van creatieve en vormingsactiviteiten op deze vormen. Daarnaast is het wenselijk te bezien welke ontwikkelingen in de amateuristische kunstbeoefening gaande zijn en hoe vernieuwingen gestimuleerd kunnen worden.

De werkgroep Onderzoek ging aan het werk met als gevolg dat in 1973 de eerste aanzet wordt gegeven voor het onderzoek naar vorming op scholen en het onderzoek naar de creatieve werkplaatsen.

Enquêtes

Evenals in 1971 werden de bezoekers van het Minitheater door de heer J. van Nieuwenhoven geënquêteerd. De belangrijkste conclusies waren als volgt:

- 1 Het Minitheater heeft zijn plaats duidelijk ingenomen. Was in 1970 (de start) het bezettingspercentage 43% in 1971 was dit 98% en in 1972 100%.
Bij een aantal voorstellingen moest publiek worden weggezonden wegens overbezetting.
- 2 Het publiek is jong (meer dan tweederde onder de 25).
- 3 Het publiek is geschoold. Had verleden jaar 38% van de bezoekers een hogere opleiding, dit jaar was dit 57%.
- 4 Het C.J.P. telt mee (37%).
- 5 Het publiek kiest bewust.
- 6 De vrijdag blijft een gunstige mini-avond, maar ook zaterdag en zondag zijn geschikt.
- 7 De regionale functie (20% niet-Dordtenaren) bleef gelijk.

- 8 Perspubliciteit blijft belangrijk. Verrassend is echter de hoge informatiewaarde van de Drechtstedenagenda (22% tegen 8% in 1971). De huis aan huis verspreiding in Dordrecht Zuid (in combinatie met het wijkorgaan) zal hier wel mede oorzaak van zijn.
- 9 Men kan zonder meer spreken van een trouw en vast Minitheaterpubliek ((34%) regelmatig, 33% wel eens) dat in het algemeen voornemens is te blijven komen (49% ja, 46% misschien).
- 10 De prijs vindt men in het algemeen redelijk (86%).
(In het nieuwe seizoen 1972-1973) werd de prijs verhoogd van f. 2.- naar f. 3.-.)

Het rapport is verkrijgbaar bij de Culturele Raad.

Besloten werd bij ongewijzigd beleid het volgend jaar niet in het Minitheater te enquêteren en de programmacommissie te vragen aandacht te besteden aan programmering voor werkende jongeren en aan evenementen in het Statencomplex.

Enquête Culturele Raad Zuid-Holland

Door de Culturele Raad Zuid-Holland werd een enquête gehouden onder bezoekers van een maxi-, een midi- en een miniconcert, met name om de onderlinge beïnvloeding van deze programma-variantie na te gaan.

Enige voorzichtige conclusies zijn:

- 1 de differentiatie in maxi-, midi- en mini-concerten trekt weinig nieuw publiek
- 2 het maxipubliek blijft het brede concertpubliek en is weinig tot veranderen geneigd
- 3 het midipubliek is voor een belangrijk deel traditioneel
- 4 het minipubliek is jong, veelzijdig geïnteresseerd en intrinsiek gemotiveerd.

De meerjarenplanning

Hoewel de Culturele Raad de vaststelling van een prioriteitenlijst nodig voor de gemeentelijke meerjarenplanning aan een daartoe ingestelde commissie had gedelegeerd in verband met de beperkte tijd (besluit d.d. 28 februari 1972) kwam in de mei-vergadering toch de nodige kritiek, niet zozeer inhoudelijk maar op de gevolgde procedure.

De waarde van de ingediende lijst werd in twijfel getrokken, omdat deze niet op uitgesproken beleidsvisies steunde. Men bracht echter geen wijzigingen aan.

Het bruine boek

Zo werd naar de kleur van de kaft het rapport

genoemd dat naast de begroting 1973 van de Culturele Raad met toelichting ook de verslagen bevatte van een aantal in de april-vergadering ingestelde begrotingscommissies.

Deze opdracht was, aan de hand van de verschillende begrotingen, het beleid voor 1973 te bezien van Musea, Muziekschool, Bibliotheek, Stichting Culturele Educatie en Volksuniversiteit alsmede de schouwburg Het Kunstmin en het schilders-genootschap Pictura.

De commissies kregen een 'kader' mee in de vorm van een aantal vragen:

- . Wat zou u doen bij 50% vermindering?
- . Wat bij 100% vermeerdering?
- . Wat als het culturele aanbod terugloopt (ander initiatief stimuleren — zelf doen — laten schieten)?
- . Wat vindt u van het aanbod in uw sector (eb of vloed?)
- . Welke groepen komen te kort?

Vooraf de semi-zero budgettering in de eerste vraag gesuggereerd stuitte op weerstanden. De begrotingscommissies kozen toch het bestaande als uitgangspunt en zochten daarin en daarna naar verbetering en aanvulling.

De in de verordening op de Culturele Raad vastgelegde verplichting tot jaarlijks advies over alle culturele begrotingsposten werd op deze wijze ingelost. Het rapport is voor belangstellenden nog verkrijgbaar op het secretariaat.

Begroting 1973

De begroting voor 1972 werd in de januari-vergadering definitief vastgesteld op f. 280.900,--. De begroting 1973 werd in de maart-vergadering of f. 330.000,-- beraamd (de bekende 30% verhoging na aftrek van de post programmering in de beginfase van de Culturele Raad).

In de extra-vergadering van 30 oktober werd het reëel beschikbare bedrag verdeeld. Dit bleek een bedrag van f. 258.000,-- te zijn, echter zonder de post programmering. Een afzonderlijk bedrag werd hiervoor ten laste van de Dienst Kunstmin opgenomen. Ook de personeelslasten zijn in de genoemde bedragen niet vermeld. De exacte cijfers zijn in de bijlagen opgenomen.

en verder...

. werd de subsidiesleutel voor de amateurmuziekverenigingen in de maart-vergadering opnieuw vastgesteld

. betuigde de Culturele Raad adhesie aan de kunst-uitleendienst (artoteek) van de Rotterdamse Stichting Werkgroep Beeldende Kunst en beval bedrijven een abonnement aan (24 april)

. kreeg Dante Alighieri een subsidie voor een internationale bijeenkomst te Dordrecht en de werkgroep Peuterspeelzalen voor een studiedag (24 april)

. ontving de Nederlandse Klokkenspelvereniging f. 1.000,-- prijzengeld voor het internationale beiaardconcours in Dordrecht

. deed de cultureel ambtenaar, Hugo Bongers zijn intrede per 15 juni

. werden de statuten van de Stichting Culturele Educatie eindelijk notarieel vastgesteld

. vroeg men opheldering over de afvloeiingsregeling die de Toonkunstmuziekschool voor oudere leerlingen ging hanteren (16 oktober)

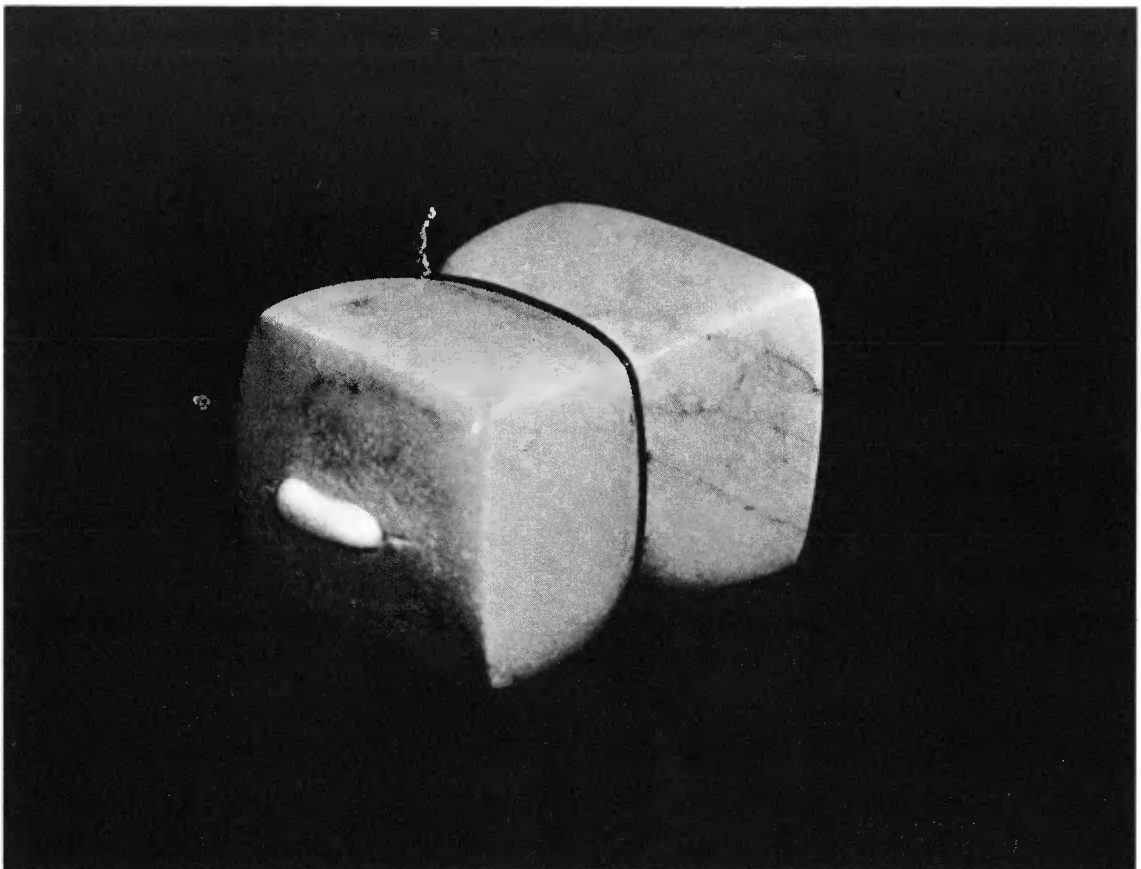
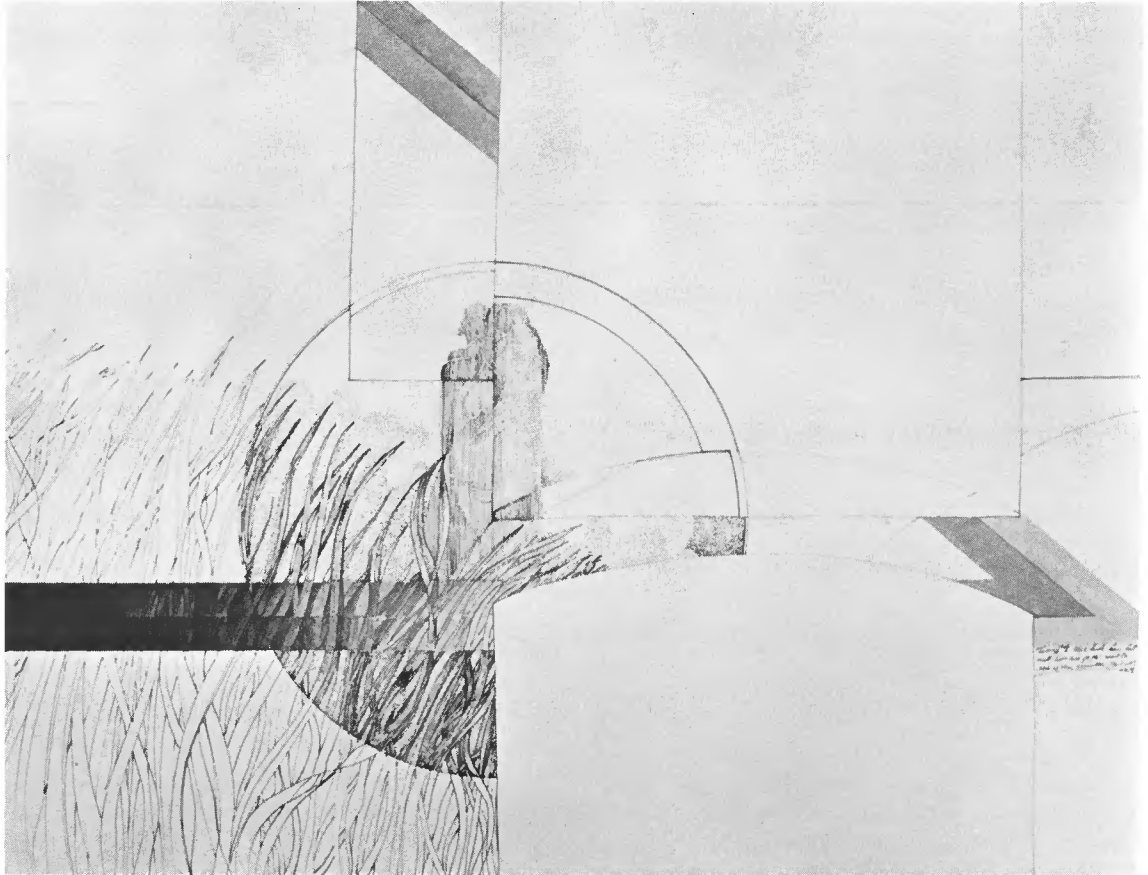
. kreeg de PvdA geen subsidie voor de tentoonstelling over de arbeidersbeweging 'De Rode Kijkdoos', de opening viel in de verkiezingstijd (20 november).

. kwam de aloude vraag naar een zaal voor 300 personen weer ter tafel (4 december)

. waren er nog veel meer subsidieverzoeken, brieven, mededelingen, besluiten

. gingen er enkele honderden brieven uit, tienduizenden reclamefolders en er waren honderden telefoontjes

. zijn alle dossiers openbaar zodat ieder zich kan komen overtuigen van al die warme drukte.

Zoals ook in de voorgaande jaren (Nederlandse en Duitse Filmweek) is in het afgelopen jaar gezocht naar een thema waar een filmweek of -weekend rond opgebouwd kon worden. Gezien de overige festiviteiten in Dordrecht, gehouden in het kader van de Eerste Vrije Statenvergadering (1572-1972), lag het thema 'vrijheid' voor de hand. Omdat het natuurlijk ondoenlijk was om alle films rond dit thema te vertonen, moest een keuze worden gedaan.

Drie leden uit de werkgroep (mevrouw E. Lamers-Uittenbogaard en de heren A. Roodfeld en N. Kok), die ook de Duitse Filmweek mede hadden voorbereid, stelden met de heer J. Wiersma van het secretariaat van de Culturele Raad een basispakket samen, dat enige houvast diende te bieden voor het uiteindelijke programma. Bovendien koos men voor een concentratie van de voorstellingen in één weekend en op één plaats om zodoende te bevorderen, dat het publiek zich voor het totale pakket films kon interesseren en daarmee ook zoveel mogelijk aspecten van het thema vrijheid in zich zou opnemen.

Tijdens de vergadering van de Culturele Raad op 26 juni, waarin het voorstel van de werkgroep werd behandeld, kwamen enkele suggesties naar voren, onder meer om ook wat films met een 'behoudende' visie te vertonen, wat tot enkele wijzigingen in het programma leidde. Bovendien werd het weekend met een dag verlengd. De datum van het filmweekend is enkele malen verschoven, doordat de diverse zalen in Dordrecht reeds bezet waren of ongeschikt werden bevonden. De grote zaal van Americain bleek uiteindelijk de geschikte plaats.

Dankzij de ervaring van vorige filmweken kon deze keer met een relatief korte voorbereidingstijd een goed resultaat worden bereikt. De personeelsbezetting tijdens de voorstellingen werd uitgebreid om onverwachte gebeurtenissen op soepele manier te kunnen opvangen. Deze deden zich — gelukkig — nauwelijks voor.

Omdat de inhoud van het programma non-commercieel was en ook geen massale trekkers als voorbeeld 'De blauwe Engel' bevatte, was de zaalcapaciteit (rond 150 stoelen) voldoende. Slechts éénmaal is het maximum gehaald en wel op de zaterdagavond ('Morgan, a suitable case for treatment').

Films die reeds eerder op 16 mm in Dordrecht waren vertoond — *Mr. Freedom, A nous la Liberté, Coup pour coup* kregen minder publiek dan films van Cinéclub — *La hora de los hornos, Le peuple et ses fusils, Angela Davis-film* — maar meer dan het trio Amerikaanse films over vrijheid en democratie, dat op zondagmiddag werd vertoond. Toch bleven de meest commerciële films — *Joe, Fahrenheit. Morgan* en *Blozende Charlie* — de films die dus in eerste instantie tot vermaak en pas in tweede tot lering strekten, ook deze keer de grote publiektrekkers.

Het totaal aantal verkochte kaarten was 310, wat op een bezoekerstotaal van 912 betekent, dat

iedere passepartouthouder gemiddeld bijna drie programma's bezocht. Het aantal personen dat vijf programma's of meer bezocht, bedroeg ongeveer 88.

Uit deze gegevens kan onder meer worden afgeleid dat, ondanks de korte periode van voorpubliciteit (herfstvakantie), de beperkte opzet en defecte verwarming op de eerste avond, zeer velen voldoende geboeid zijn door film, vrijheid of de combinatie daarvan om zich daar gedurende een weekend in te verdiepen.

Indien ook in de toekomst juist ten behoeve van de themabinding filmweekends in plaats van filmweken worden georganiseerd, is Americain daarvoor een bij uitstek geschikte plaats, met als goede tweede het Kunstmin-complex, waar dan eventueel twee voorstellingen tegelijk kunnen worden gegeven.

Maar ook voor 1973 geldt: eerst het thema, en dan komt de rest vanzelf wel.

De werkgroep Filmweek
Evelien Lamers.

De Sectie Beeldende Kunst is een onderdeel van de Culturele Raad. Zij dient om de werkzaamheden van de Culturele Raad, betrekking hebbend op het gebied van de beeldende kunst en het beeldend bezig zijn, voor te bereiden en te begeleiden. Daartoe behoort ook informatie en dokumentatie. De Sectie kan de Culturele Raad ook ongevraagd aanbevelingen doen (ontwerpverordening, art. 9 lid 2).

Doelstelling.

Zorgen dat de beeldende kunst in de Dordtse samenleving kan functioneren. Het beeld in de meest ruime zin ('beeld als werkelijkheid') integreren in het leven en de leefsituatie van de bewoners van Dordrecht en omgeving.

Taak.

Mogelijkheden scheppen dat een ieder in Dordrecht zich beeldend kan uiten en vanzelfsprekend geconfronteerd wordt met beeldende uitingen.

Inventarisatie van instellingen, werkzaam op het gebied van de beeldende kunst (in 1972):

- Teken- en schildergenootschap 'Pictura', ateliergebouw en tentoonstellingsruimte. (zie Pictura-rapport).
- Dordrecht Museum; Verzameling vnl. schilderijen 17e t/m 20ste eeuw. Regelmatig exposities, lezingen, films, museumlessen voor scholen (zie rapport museumbeleid). In gebouw 'Waarheid en Vrede' vanaf mei 1972 een nieuwe zaal voor exposities, die vnl. op het gebied van de moderne kunst zullen liggen.
- Museum Van Gijn; Gemeentemuseum; Historie van Dordrecht, stijlkamers, oude kunst en kunstnijverheid, prenten en tekeningen; exposities; (vakantie)-kinderwerkplaats.
- Galerie Bint; Particuliere kunsthandel/expositiegelegenheid, gespecialiseerd in grafiek; regelmatig exposities; collectie in portefeuille.
- Gaelderiey 'Molen Kijck over den Dijk'; particuliere kunsthandel/expositieruimte. Regelmatig tentoonstellingen; organiseert creatieve cursussen.
- Stichting Culturele Educatie; geeft cursussen in diverse beeldende technieken; organiseert creatieve werkplaatsen voor jeugd en volwassenen.
- Volksuniversiteit; o.a. cursus kunst-beschouwing.
- Secretariaat Culturele Raad, Stads kantoor; aldaar aanwezig een dokumentatie van Dordtse kunstenaars (in 1972 ca 200); tevens foto- en diadokumentatie.

- Gemeentelijke ateliers; in 1972 elf in Pictura en tien in de v.m. Ulo Stek.
- Commissie Stadsverfraaiing; Commissie van advies voor de Culturele Raad; belast met advisering tot de besteding van het fonds stadsverfraaiing en toepassing 1%-regeling.
- Dordtse amateur schilders (D.A.S.).
- Bestaande doch niet functionerende instellingen: Stichting punt 31 en dolmen.

Werkprogramma

Het uit de taakstelling naar voren komende werkprogramma voor de sectie kan onder drie punten worden samengevat:

- Zorg en aktivering beeldende kunstenaar
- Passief en actief creatief vermogen van de bevolking aanmoedigen
- Stimuleren van instellingen, werkzaam op het gebied van de beeldende kunst.

ad a

- aankoop en opdrachten, stipendia en beurzen
- inschakeling bij vormgeving van openbare ruimten, openbare gebeurtenissen en grafische vormgeving (dit ook subsidiëren)
- vergroting expositiemogelijkheid
- kunstbemiddeling door middel van verbetering van de verkoopkanalen, artoteek, steun aan galeries
- zorg voor ateliers, materieel en financieel
- workshop, experimentencentrum
- dokumentatie
- verbetering van de regelingen bij opdrachten
- verbetering 1%-regeling
- verbetering B.K. regeling
- bevordering verdere scholing
- materiaal Fonds voor kunstenaars

ad b

- het bevorderen van hobby-ruimten in woningen; ateliers in wijken, te gebruiken door de bewoners
- cursussen vormgeving
- expositiegelegenheid, ook in de wijken
- onderwijs in expressievakken

- . inschakeling van kunstenaars bij het onderwijs
- . applicatie-cursussen onderwijzend personeel
- . creatieve werkplaatsen in de wijken
- . atelierbezoeken en museumlessen

ad c

- . Eveneens samenhangend met de taakstelling van de Sectie zijn de volgende programmapunten:
- . stimuleren museumbeleid
- . stimuleren Picturabeleid
- . stimuleren galleries
- . stimuleren kunstbemiddeling

Prioriteiten:

De sectie zal zich moeten beraden over de prioriteiten in het werkprogramma.

Voorstel:

- . opdrachten aankopen expositiebeleid (hang- en staangelden, steun aan galleries) verbetering regelingen (1% en B.K.R.) kunstbemiddeling.

Op 14 juni 1972 vragen b. en w. aan het bestuur van de Culturele Raad een bijdrage te leveren voor het programma van eisen van de nieuw te bouwen wijk Alloijsen.

1

De voornaamste richtlijnen zijn:

- . afronding voorbereidingsfase (grondverwerving, ruimtelijk onderzoek, programma van eisen, globaal bestemmingsplan, onteigeningsplan) op 1 januari 1975.
- . aanleg hoofdinfrastructuur 1976.
- . begin woningbouw 1977.

Instelling projectmanagement:

b. en w.	p.m.
p.w.	planningsfunct.
managementteam	procedurefunct.
p.l.	p.l.
projectgroep	projectgroep
o. en p.	b.p.

Verklaring: Managementteam:

- . projectwethouder (Wethouder van Financiën en Ruimtelijke Ordening)
- . directeur(en) Openbare Werken en Stadsontwikkeling (project-manager)
- . projectleider van de projectgroep onderzoek en programma: chef afd. R.O. en O.W. ter secretarie
- . projectleider van de projectgroep bestemmingsplan: coördinerend stedenbouwkundige (deze plaats voorlopig nog open te laten)
- . een planningsfunctionaris van O.W. een procedurefunctionaris van afdeling I (= R.O. en O.W.)

Bijgevoegd was een Discussienota over Alloijsen met als voornaamste gegevens:

- . 4000 woningen (12.000 inwoners)
- . snelle bouw tussen 1976 en 1980 (1000 woningen per jaar)
- . tweederde Rotterdammers (Rijnmonders) een-derde Dordtenaren leeftijdsklasse tussen 35 en 50 jaar
- . 5% alleenstaanden, 10% bejaardenwoningen, 85% gezinnen

De nadruk wordt gelegd op inspraak als uitvloeisel van de primaire doelstelling van de Structuurplan-nota: het bevorderen van het welzijn van de bevolking.

2

Op 29 augustus 1972 heeft het presidium een

6

gesprek met de Culturele Raad-leden — gemeente-raadsleden alsmede de heren Dicke, IJlstra en Sonnemans. Conclusies:

- participatie: mensen betrekken bij vormgeving van hun stad is cultuur bedrijven
- aansluiting zoeken bij advies van de Raad van de Ruimtelijke Ordening
- de gemeenteraad moet de hoofdlijnen trekken met name verhouding binnenstad — nieuwe wijken
- kan en moet Dordrecht zonodig de overflow van Rijnmond opvangen?
- eist participatie niet een rustiger bouwtempo?

3

D.d. 20 september vindt een tweede gesprek plaats.

De resultaten daarvan (enige uitgangspunten en vragen ten behoeve van het gesprek Culturele Raad — Commissie Ruimtelijke Ordening) worden in de Culturele Raad van 16 oktober besproken en op enige redactionele wijzigingen na aanvaard (zie bijlage III t.b.v. Culturele Raad-vergadering d.d. 16.10.1972). Gevraagd wordt om een gesprek met de Commissie Ruimtelijke Ordening ter verduidelijking van het standpunt van de gemeenteraad.

Uitgangspunten waren:

- participatie is een culturele zaak (C.R. gaat bevoegdheid niet te buiten),
- C.R. is geen planner, maar moet kritische vragen stellen,
- aandringen op het betrekken van andere dan technische en financiële disciplines bij het managementteam.
- scheppen van organisatiestructuur ten behoeve van participatie in relatie tot politieke organen.

De vragen betroffen:

- verhouding tot de binnenstad
- moet men uitgaan van de verstrekte gegevens t.a.v. inwoners?
- is 120.000 inwoners nodig in 1980 en eist dat een nieuwe wijk?
- wat voor soort wijk?
- begin met experimentele pit
- 'schaduw' wijk elders als voorbeeld
- volg advies Raad Ruimtelijke Ordening
- wethouder Cultuur in Managementteam of commissie ex art. 61?

De Culturele Raad besluit voorts tot openbare behandeling in de Culturele Raad als op grond van de verkregen informatie aanleiding bestaat tot deelneming aan het programma van eisen.

4

Op 3 november volgt het gesprek met de raads-commissie:

- wethouder Van Zuuren vindt commissie ex art. 61 gemeentewet niet wenselijk
- binnenstad en nieuwe wijken nevensgeschikte prioriteit
- openbaar vervoer structuurbepalend
- het Rijk moet meebetalen aan sociaal-culturele voorzieningen en openbaar vervoer
- 30% koopwoningen, 30% woningwet, 40% vrije sector.

5

Het presidium, IJlstra, Dicke, Van Dijk hebben op 28 november een gesprek met de heer Van Vliet, chef afd. Openbare Werken en Stadsontwikkeling. Conclusies:

- Alloijzen t.b.v. tegengaan suburbanisatie. Dit is een gemeenteraadsstandpunt
- 120.000 inwoners in 1980
- gemeenteraad wil niet bouwen zonder rijks-bijdrage maar wel alvast grond aankopen (jaarlijkse last f. 600.000.--)
- versterking middenklasse door bouw woningen hogere inkomensgroepen (NEI)
- wil men meer dan eenderde Dordtenaren in de wijk dan bouwtijd spreiden over 8 à 10 jaar
- 12.000 inwoners is gegeven met enige marge
- sociale structuur van de wijk kan beïnvloed worden (onder meer door ontwikkelingen in Rijnmond)
- hoe het moet met voorrang openbaar vervoer (rail, bus, kosten?) is nog niet duidelijk

niet opgelost worden de vragen:

- de culturele inbreng in het Managementteam
- de 'spiegel' — of 'schaduw' wijk elders in het land
- de inbreng van de C.R. over de participatie als zodanig
- de inschakeling van een vormgever in de eerste fase.

Op 4 december 1972 volgt nog een gesprek met wethouder De Groen en de cultureel ambtenaar:

- er wordt op aangedrongen dat een participatie-organisatie wordt opgebouwd vanuit de culturele sector

advies C.R. gewenst over:

- participatie als zodanig leefbaarheid van de wijk voorzieningenpakket.

Op 20 december gaat de brief van het presidium naar b. en w.:

- participatie is culturele zaak. De culturele Raad wil totstandkoming organisatiestructuur bijdragen
- sterker culturele inbreng in project-organisatie gewenst
- inbreng leefbaarheid en voorzieningenpakket volgen nog.

Op 9 januari 1973 heeft het presidium een gesprek met Eise Kalk van de werkgroep 2000, die mogelijk aan de participatiestructuur kan bijdragen. Conclusie: het presidium besluit aan de Culturele Raad voor te stellen een brief te doen uitgaan waarin opgemerkt wordt:

- werkelijke participatie begint bij inspraak/discussie over de uitgangspunten zodat alternatieven kunnen ontstaan;
- geconstateerd wordt dat gezien het tijdstip van start bouw Alloijzen en gezien de recente ontwikkelingen (plan Rijnmond en gespreksgroep burgers) en gezien de tegenstrijdigheid in uitgangspunten, discussie over de uitgangspunten nog mogelijk en zinvol is;
- aandringen op alternatieven;
- gemeente adviseren gehonoreerde, door de Culturele Raad voor te dragen deskundigen op te nemen in de organisatiestructuur (bijvoorbeeld werkgroep 2000);
- als Culturele Raad nu niet meedoen aan dit programma van eisen. Dit is vooruit lopen op een stadium dat nog moet worden vastgesteld.

Noot:

Misschien moet de Culturele Raad zich eerst beraden over uitgangspunten, type samenleving voor men in staat is een programma van eisen op te stellen (zie opvatting Jeugdraad).

Het vorenstaande geeft een chronologisch overzicht van de bemoeiingen van de Culturele Raad met Alloijzen.

Aandacht moet ook worden gegeven aan:

- het rapport van de Jeugdraad d.d. 1.11.1972 dat pleit voor verweving van functies in plaats van opdeling — een gevarieerd wijkbeeld (verhogingen, uitdiepingen) — situering in het groen — gemeenschappelijke gebruiksruidten — multifunctioneel gebruik wijkvoorzieningen (scholen bijvoorbeeld) — witte vlekken die later ingevuld kunnen worden door: een eigen wijkorganisatie van de bewoners.
Nodig is voorts — opener karakter project-organisatie (openbaarheid, vertegenwoordiging functionele raden en burgers).
- de besluiten van de gemeenteraad 24 oktober: motie Kraayeveld; Raad gaat (verdeeld) akkoord met: overbouw Wieldrechtse Zeedijk.
1980 Sterrenburg III en Alloijzen voltooid ter opvang Rijnmond overflow.
Volledige vergoeding infrastructurele maatregelen (openbaar vervoer en ten dele sociaal-culturele voorzieningen).
- 14 november kwam de motie Kraayeveld opnieuw in discussie. Als interpretatie kwam eruit: voorbereiding bouw Alloijzen beginnen, ook al is rijkssteun nog onzeker.
- de beraadslagingen van de inspraak-groep uit de burgerij. Het rapport van deze groep is nog niet openbaar, maar wel is bekend dat ook discussie over de uitgangspunten is gevoerd, met name over de overflow van Rijnmond, het aantal en sociale samenstelling van de wijkbevolking.

1

Op 17 augustus 1971 produceert de secretaris van de Culturele Raad een nota voor het presidium over Inspraak Bleijendoek. Aanleiding daartoe is het verzoek van de heren Maas en Weda of de Culturele Raad een rol kan spelen bij het inspraakproces.

De secretaris spreekt als persoonlijke voorkeur uit boven het formeren van een eigen werkgroep dat de Culturele Raad vertegenwoordigd zou zijn in de op te richten begeleidingscommissie, die van gemeentewege het hele project zou gaan begeleiden. Het presidium besluit in zijn vergadering van 24 augustus een officiële uitnodiging af te wachten.

2

Op 13 september 1971 schrijft de algemeen directeur van de Dienst Openbare Werken en Stadsontwikkeling een brief aan de voorzitter van de Culturele Raad.

Hij schrijft dat: 'één van de essentiële punten bij het plannen maken is het nauw betrekken van de bevolking en in het bijzonder de bewoners van Bleijendoek bij het planontwikkelingsproces. Over de wijze waarop dit dient te gebeuren vindt momenteel nog uitgebreid overleg plaats tussen de Gemeentelijke Sociale Dienst, het sociaal-geografisch bureau, de afdeling Voorlichting en de Dienst Openbare Werken en Stadsontwikkeling. Er wordt naar gestreefd een eerste voorlichtingsavond met de betrokkenen uit het plangebied te houden eind september begin oktober a.s. Behalve rechtstreekse participatie van de bevolking kunnen ook vertegenwoordigers van diverse groepen en instellingen hierbij ingeschakeld worden, zoals b.v. de Culturele Raad.

Op grond van bovenstaande en reeds gedane mondelinge informatie verzoek ik u zich te beraden over de vraag welke rol de Culturele Raad kan en moet spelen in het proces van planontwikkeling, participatie, begeleiding, etc. gericht op het gebied Bleijendoek en mij een voorstel hierover te doen toekomen.'

In een nota van november 1970 aan b. en w. van ir. Tonkes over de architectenkeuze voor de Bleijendoek worden als vaste gegevens voor de Bleijendoek genoemd:

de historische bebouwing aan het Steegoversloot, de Voorstraat, woningbouwplan prof. Quist aan de Merwelanden, waterfront in eerste instantie recreatief, vervolgens ook hotelbestemming bijvoorbeeld. Verkeersroutes Spuiboulevard, verbinding met Grote Markt en met Noordendijkroute.

Als programma wordt opgegeven: woongebied, stedelijk milieu, differentiatie van woningtypen, woningwet- en premiewoningen, max. vier bouwlagen, tussen 5 en 700 woningen, Voorstraat winkelfunctie; de Klont voor sociaal-culturele voorzieningen.

Het project wordt onderdeel van het provinciaal project woning- en woonmilieu, waarvoor de

provincie een deskundigenteam bijeen roept. Dit deskundigenteam heeft een tweetal deskundigenmanifesten uitgegeven.

Tot de opdracht van de architect behoort op basis van een globaal gemeentelijk programma, het uitwerken van dit programma in samenwerking met deskundigenteams tot een gedetailleerder programma van eisen. Tegelijkertijd zal op basis van de bestaande structuren, tot principiële oplossingsmogelijkheden moeten worden gekomen. Hierna zal de architect met medewerkers en specialisten, bijvoorbeeld op het gebied van constructies e.d. en begeleiders vanuit de gemeentelijke sfeer, tot een schetsontwerp moeten komen van zowel de stedenbouwkundige detaillering als van de woningen. Tot deze fase behoort ook een opzet van de financiële consequenties.

Na deze fase zal door stuurgroep en deskundigenteam van 'Woning- en woonmilieu' enerzijds en door het gemeentebestuur anderzijds moeten worden besloten of het plan definitief wordt uitgewerkt en gerealiseerd. Op dat moment zal een opdrachtgever voor de woningen dienen te worden gezocht waarbij woningbouwvereniging, belegger of wellicht een gemeentelijk bedrijf zelf als zodanig kunnen optreden. Wellicht zal in dat stadium het project nog worden uitgesplitst met voor specifieke onderdelen een andere architect.

De gemeente zou de opdracht omstreeks januari 1971 kunnen geven. Voor de gemeentelijke begeleiding dient dan een begeleidingscommissie te komen waarin de meest betrokken ambtenaar of adviseurs zitting hebben. Een subcommissie uit de gemeentelijke raadscommissie ruimtelijke ordening zou begeleiding vanuit de raad op zich kunnen nemen.

(Deze begeleidingscommissie en de werkgroep Bleijendoek bestaande uit Weber, Tonkes, Maas en Weda werden begin maart 1971 door b. en w. ingesteld.)

3

Op 2 november heeft het presidium een gesprek met de heren Maas en Weda. Besloten wordt nog geen officiële C.R.-vertegenwoordiging te benoemen, maar een tweetal te laten meedenken over de participatie in het algemeen en de rol van de Culturele Raad hierbij in het bijzonder.

4

Op 15 november 1971 wordt het onderwerp besproken in de Culturele Raad-vergadering: besloten wordt dat W. Nikkels en G. Sonnemans een onderzoek zullen instellen naar de participatiemogelijkheden in het plan Bleijendoek (zie verder sub 8).

5

Ook in november 1971 dient de gemeentelijke werkgroep Bleijendoek een participatieplan in. Gezegd wordt dat het welzijn van de huidige en toekomstige bewoners en ondernemers in Bleijendoek centraal dient te staan.

Het is derhalve noodzakelijk de wensen en behoeften in dit opzicht van de bevolking te kennen. Voorts houdt de welzijnsgedachte in dat de bevolking participeert in de plannen en activiteiten die een bevordering van het welzijn beogen.

Het plan gaat uit van vier fasen:

- . inventarisatie;
- . uitgangspunten voor de nieuwe toestand;
- . programma van eisen;
- . realisatie.

In elk van die fasen zou een beoordeling plaatsvinden van de gemeentelijke stukken door te formeren gemengde gespreksgroepen. In deze nota wordt overigens ook gesteld dat de bewoners, die uit de af te breken panden wegmoeten, slechts in geringe aantallen in Bleijenhoeck kunnen blijven door verhuizing naar het 'renovatie'-gebied. Gezien de vermoedelijke minimale huur van f. 300.-- per maand (tegenover een maximale huidige huur van f. 90.-- per maand) van de nieuwbouwwoningen in de woningwetsector zal terugkeer van hen in de nieuwbouw wellicht eveneens klein zijn.

6

Deze nota wordt bij b. en w. voorstel op 17 maart 1972 aan de gemeenteraad voorgelegd.

In dit voorstel wordt participatie als volgt omschreven:

Participatie houdt in dat de bevolking zowel bij de ontwikkeling als bij de realisering van plannen actief meedenkt en meesprekt en op deze wijze in dit proces betrokken wordt en zich daarbij dan ook betrokken voelt.

In zijn vergadering van 18 april 1972 gaat de raad akkoord met de opzet van het participatieproces conform de onderhavige nota en stelt een budget van f. 66.000.-- beschikbaar (voorlichtingsmateriaal en eerste kosten onderzoek).

7

Op 5 april 1972 vraagt het presidium van de Raad voor het Jeugdbeleid de aandacht van b. en w. voor de leefbaarheid van Bleijenhoeck en Klontgebied.

8

Op 18 april 1972 dient de heer Sonnemans zijn advies in bij het presidium ingevolge de hem door de Culturele Raad verstrekte opdracht. Zijn slotconclusie luidt dat het weinig of geen zin heeft mee te werken aan het plan Bleijenhoeck, gezien de geringe speelruimte op essentiële punten die aan de Culturele Raad wordt toegedacht.

- . T.a.v. de inhoud van het plan kan de Culturele Raad slechts meespelen op het niveau van gespreksgroep, met alle beperkingen die aan de gespreksgroepen opgelegd worden.
- . T.a.v. de vormgeving op onderdelen (integratie beeldende kunst — architectuur) is mede-

werking misschien strategisch van belang. In dat geval kan volstaan worden met een contact van de commissie Stadsverfraaiing.

- . T.a.v. de participatie is het niet verantwoord de schijninspraak te vergulden door medewerking aan de uitvoering ervan.
- . T.a.v. de kosten: de Culturele Raad dient alles zelf te bekostigen.

9

Het presidium vindt dat toch een poging ondernomen moet worden en schrijft een brief aan de Dienst Openbare Werken en Stadsontwikkeling d.d. 8 mei 1972 waarin een onderhoud gevraagd wordt.

In de Culturele Raad-vergadering van 15 mei 1972 deelt het presidium de conclusies van de heer Sonnemans mede en zegt een gesprek met de Dienst Openbare Werken en Stadsontwikkeling te zullen hebben.

Deze brief van het presidium wordt beantwoord op 10 juli 1972.

De D.O.W.S. schrijft dat een gesprek, gelet op de recente ontwikkelingen, niet meer nodig lijkt.

10

De ontwikkeling waarnaar de Directeur O.W.S. verwijst is de volgende:

rond het onderwerp participatie in de Bleijenhoeck is een samenwerkingsverband ontstaan waarin deelnemen:

- . Vormingscentrum Crabbehoff
- . Clubhuis De Mussen
- . Clubhuis Jeugdstad
- . Culturele Raad
- . Raad voor het Jeugdbeleid
- . Contactraad Maatschappelijk Werk
- . Stichting Culturele Educatie
- . Volksuniversiteit
- . Gemeenschap van Kerken Binnenstad

11

Op vrijdag 9 juni lanceert de Jeugdraad op het terrein van de voormalige gasfabriek zijn plan voor een recreatieve publieksruimte onder de titel 'Blijehoeck'. In het kader van het gezamenlijk optreden in het Samenwerkingsverband gelast de Jeugdraad een openbare discussiebijeenkomst op 21 juni af.

12

In de presidiumvergadering van 30 mei wordt gesproken over het Samenwerkingsverband. De notulen luiden:

De Culturele Raad, Volksuniversiteit, Stichting Culturele Educatie en het Vormingscentrum gaan nu in eerste instantie met elkaar de situatie doorpraten en willen dan de gemeentelijke projectgroep Bleijenhoeck een concreet aanbod doen om gezamenlijk de participatie voor te bereiden.

De te verwachten opbouwwerker zal dan onder verantwoordelijkheid van de Volksuniversiteit-groep vallen. De gemeentelijke groep moet worden opgeheven of een andere functie krijgen. De Volksuniversiteit-groep moet tevens linken leggen met het operationeel plan — Groninger nota. De opzet is dus, dat de Volksuniversiteit-groep in eerste instantie de participatie organiseert. De verwachting is dat de D.O.W.S. deze opzet wel zal accepteren. Uiteraard moet de Volksuniversiteit-groep rekening houden met de feitelijkheden die er liggen of komen zoals een misschien al volledig ingevuld vlekkenplan.

In principe zegt het presidium medewerking toe aan dit project. Het uitgewerkte project wordt nog aan de Culturele Raad voorgelegd.

13

In de presidiumvergadering van 13 juni wordt het volgende gesteld:

De samenwerkende instellingen (Culturele Raad, Jeugdraad, Stichting Culturele Educatie, Volksuniversiteit, Crabbehoff, Mussen, Salco) hebben een samenwerkingsproject ingediend bij C.R.M. Voorlopig resultaat nog negatief!

Overleg met C.R.M. is nog gaande, met name over aanstelling opbouwwerker. Informatie is gegeven door Volkshogeschool Bergen, die in vijf weken een compleet en intensief participatieplan heeft afgewerkt met betrekking tot de dorpskern.

Hedenavond vindt gesprek plaats met projectgroep Participatie en Voorlichting. Wethouder R.O. wordt informeel geïnformeerd.

Deze mondelinge informatie vond plaats in een gesprek dat de secretaris van de Culturele Raad met de wethouder van Ruimtelijke Ordening had op vrijdag 16 juni.

14

Op 13 juni vindt een gesprek plaats tussen het Samenwerkingsverband en leden van de projectgroep Bleijenhoeck. Als resultaat van dat gesprek ontstond een brief aan Managementteam, projectgroep, b. en w. en gemeenteraad.

15

In de gemeenteraad van 20 juni 1972 zegt de wethouder voor Ruimtelijke Ordening bij de aanvraag om een aanvullend krediet voor het I.V.A.-onderzoek voornemens te zijn na de vakantieperiode het participatieproces op gang te brengen om de huidige, vroegere en toekomstige bewoners te betrekken voor wat betreft het aandragen van ideeën en meedenken wat en hoe we daar met elkaar gaan doen.

16

In de Culturele Raad-vergadering van 26 juni 1972 stond participatie Bleijenhoeck op de agenda. De secretaris gaf een overzicht van de stand van zaken. De vergadering was akkoord met Samenwerkingsverband + afvaardiging.

17

Op 6 juli werd overeenkomstig het besprokene in de Culturele Raad-vergadering aan de leden van de Culturele Raad een afschrift gezonden van de brief van het Samenwerkingsverband (verzonden 7 juli 1972 aan b. en w. en enige dagen later aan gem. raadsleden en pers) met verzoek om nadere suggesties.

De brief van 6 juli aan Managementteam, projectgroep, b. en w. en gemeenteraad deed, na een motivatie van de samenwerkende instellingen, het voorstel tot samenwerking bij het opstellen en uitvoeren van een participatieplan en tot een gezamenlijke subsidie-aanvraag voor een opbouwwerker bij C.R.M. Tenslotte werd gevraagd om een gesprek met Managementteam, projectgroep, het deskundigenteam en het I.V.A. (Instituut voor Arbeidsvraagstukken, dat het onderzoek zou doen).

In de presidiumvergadering van 1 augustus ontstaat een discussie over deze brief. In de presidiumvergadering van 8 augustus diende mevrouw Mentzel een aantal schriftelijke opmerkingen in naar aanleiding van deze brief. Aangezien de termijn te kort was voor de voorbereiding van een duidelijk presidiumvoorstel, werd het punt van de C.R.-agenda van 14 augustus afgevoerd.

18

In de Culturele-Raad vergadering van 14 augustus 1972 werd evenwel langdurig over de participatie gesproken. Gevreesd werd dat de plannen al te ver waren voor werkelijke participatie.

Mede naar aanleiding van deze vergadering verscheen in De Dordtenaar een hoofdredactioneel commentaar onder de titel Fopspeen. J. Eijkelboom achtte het beter de participatie maar te vergeten en het plan Weber uit te voeren.

19

Inmiddels had de gemeentelijke projectgroep Participatie en Voorlichting een eigen participatieplan ontwikkeld.

Bij brief van 20 juli gaf het Samenwerkingsverband zijn visie op dit werkplan aan het Managementteam in de projectgroep Bleijenhoeck. Als bijlage werd een model van een ander participatieplan medegezonden.

20

Op 10 augustus 1972 vergadert de projectgroep Participatie en Voorlichting. Zij komt tot de conclusie dat het I.V.A.-onderzoek overbodig geworden is wat betreft de nieuwbouw, omdat het plan Weber in feit geen werkelijke participatie meer toelaat. Ook het informatiecentrum aan de Steegoversloot komt in de lucht te hangen. Is dit het geld nog wel waard?

Als er geen werkelijke participatie mogelijk is, heeft het ook geen zin de samenwerkende sociaal-culturele instellingen bij de organisatie te betrekken. De projectgroep is wel van mening dat de

gevraagde opbouwwerker voor de binnenstad er moet komen.

In het huidige stadium is het niet mogelijk aan de gewekte verwachtingen te voldoen. Wat nu nog kan gebeuren, is een plan maken voor de presentatie, niet voor participatie (vindt de projectgroep Participatie en Voorlichting).

21

In de gemeenteraadsvergadering van 1 augustus 1972 onderschrijven sprekers van vrijwel alle fracties de brief — d.d. 6 juli — van het Samenwerkingsverband. De reactie van de wethouder van Ruimtelijke Ordening is echter minder positief. De brief wordt aan het Managementteam in handen gesteld.

22

Gelet op zijn reacties in de gemeenteraad, vraagt het Samenwerkingsverband een gesprek aan met wethouder Van Zuuren met als doel enerzijds mogelijke misverstanden ten aanzien van de bedoelingen van het Samenwerkingsverband uit de weg te ruimen, anderzijds te vernemen hoever de zaken staan, met andere woorden of er nog sprake kan zijn van reële participatie. Ten behoeve van dit gesprek wordt een praatpapier opgesteld.

23

In de presidiumvergadering van 22 augustus wordt geen standpunt ten aanzien van dit praatpapier bepaald, wel wordt vertegenwoordiging van de Culturele Raad bij het gesprek vastgesteld (ds. Palmboom).

24

Naar aanleiding van vragen van D'66 in de gemeenteraad deelt de wethouder van Ruimtelijke Ordening op 24 augustus 1972 mede dat alle verwachtingen die men ten aanzien van de participatie heeft, zullen worden gerealiseerd.

25

Op 30 augustus en 11 september 1972 heeft een delegatie van het Samenwerkingsverband twee gesprekken met wethouder J.H. van Zuuren en ir. H.H. Tonkes. De basis voor deze gesprekken, het zogenaamde 'praatpapier' noemde de belangrijkste voorwaarden ter verwezenlijking van een zo democratisch mogelijk besluitvormingsproces:

- bewoners en andere betrokkenen moeten deelnemen aan het ontwikkelen en realiseren van reconstructie- en renovatieplannen;
- inspraak moet een integrerend onderdeel zijn van de ruimtelijke planning en besluitvorming;
- het project loopt vanaf inventarisatie, via doelstellingen en programma naar ontwerp, realisatie- en uitvoeringsfase;
- een opbouwwerker is een onmisbaar instrument voor de opbouw van de bevolkingsorganisatie;
- een participatie-organisatie is nodig, dat kan een commissie ex artikel 61 gem. wet zijn.

Gevraagd werd of deze voorwaarden acceptabel zijn en hoever de plannen staan. In deze gesprekken werd van gemeentewege gesteld:

wat nieuwbouw betreft: participatie is niet meer mogelijk;

wat renovatie betreft: hier liggen nog mogelijkheden.

Uitstel van de plannen inzake Bleijenhoeck zijn niet aanvaardbaar.

26

Opnieuw uitvoerige discussie over de Bleijenhoeck in de Culturele Raad-vergadering van 18 september 1972. De vergadering gaat akkoord met het presidiumvoorstel tot medewerking aan het Samenwerkingsverband om een voorstel te doen over de wijze waarop het participatieproces dient te worden georganiseerd.

Het gaat er om:

- mensen leren mee te praten en op te komen voor hun belangen;
- het participatieplan te betrekken op politiek verantwoordelijke organen;
- openbare verantwoording te gaan doen door instelling van een commissie ex artikel 61 van de gemeentewet.

27

De brieven van 6 en 20 juli 1972 zijn nog altijd niet beantwoord. In een vergadering van het Samenwerkingsverband komt een stuk op tafel genaamd 'Inbrengprocedures Bleijenhoeck', opgesteld door de projectgroep Participatie en Voorlichting. Het begrip participatie heeft men daarin al laten vallen. Alleen voor een mogelijke inbreng lijkt nog slechts plaats te zijn en dan nog onder bepaalde voorwaarden, die nauwelijks haalbaar lijken. Op grond van deze ervaringen volgt dan beraad over het al dan niet continueren van het Samenwerkingsverband.

Besloten wordt het Samenwerkingsverband nog niet op te heffen.

Een en ander zal schriftelijk aan de wethouder ter kennis worden gebracht.

28

Dit gebeurt bij brief van 20 oktober 1972. Met name wordt hierin om een onpartijdig onderzoek gevraagd naar de achtergronden en oorzaken welke het tot stand komen van een participatieproject Bleijenhoeck belemmerd hebben.

29

In een vergadering van de Culturele Raad d.d. 31 oktober 1972 geeft wethouder J.H. van Zuuren het "mislukken van de Participatie Bleijenhoeck" volmondig toe en adviseert hij 'dan maar vast over de Boogjes te gaan praten'.

30

Op 8 november 1972 geeft wethouder van Zuuren antwoord op de brief van 20 oktober. Hij ziet nog een mogelijkheid voor participatie dan wel inbreng op grond van de aantekeningen van ir. H.H. Tonkes ten behoeve van de planning van de werkzaamheden voor Bleijenhoek. Deze aantekeningen die op dat moment nog niet in het Managementteam Binnenstad behandeld zijn, laten die mogelijkheid open tot discussie over het plan Weber in de periode 1 maart-1 september 1973.

31

In antwoord op deze brief vraagt het Samenwerkingsverband op 17 november om aanwezig te mogen zijn bij de besprekingen tussen de inmiddels ingeschakelde werkgroep 2000 en de wethouder, de heer Tonkes en de projectgroep Participatie en Voorlichting.

32

De door de gemeentelijke projectgroep Participatie en Voorlichting ingeschakelde werkgroep 2000 heeft een voorstel uitgewerkt voor het betrekken van de bevolking bij de voorbereiding van de plannen voor Bleijenhoek. Nieuwe hoop op echte participatie ontstaat bij Projectgroep en Samenwerkingsverband.

33

Op 22 en 30 november 1972 worden besprekingen van het werkgroep 2000-voorstel met bij de participatie betrokken instellingen gehouden. De Dienst Openbare Werken geeft positieve medewerking. Eigenlijk ziet iedereen 'het nu wel weer zitten'.

34

14 december 1972: voortzetting van de besprekingen als op 22 en 30 november. Ook de heer Van Zuuren is hierbij aanwezig. Het voorstel van de werkgroep 2000 is inmiddels in het Managementteam Binnenstad aan de orde geweest, maar nog niet uitvoerig behandeld. Een aantal leden van het Managementteam Binnenstad heeft negatief gereageerd en zal dat blijven doen, zo werd medegedeeld.

De argumenten waren:

- . het plan zou te ambitieus zijn en het tijdschema te kort;
- . het kost te veel geld;
- . de politiek verantwoordelijke organen zouden te veel buiten spel staan.

Wethouder Van Zuuren en ir. Tonkes blijken bij dit gesprek afwijzend te staan tegenover de voorstellen. Ook zij verwachten allerlei moeilijkheden en de heer Van Zuuren vreest 'dat de realisering van de plannen ondergeschikt gaat worden aan de participatie'. Hij zou dat liever andersom zien, namelijk 'de participatie ondergeschikt aan de realisering'.

Wethouder Van Zuuren besluit het voorstel van de werkgroep 2000 niet meer in het Managementteam noch in het college van burgemeester en wethouders aan de orde te stellen.

35

Op 27 februari 1973 legt wethouder Van Zuuren onverwacht een verklaring af in de gemeenteraad:

- . De participatie in de Bleijenhoek is definitief van de baan.
- . De consequenties van het participatieplan waren onvoldoende onderkend.
- . De bouw moet snel gerealiseerd worden.

Frans Zwartjes, scene uit zijn film Een Septet
Tokio Kid Brothers, 'The sun is east, the moon is west'

De ledenlijst van de Culturele Raad bleef in 1972 niet geheel ongewijzigd. Bouke IJlstra had bij het aanvaarden van zijn functie het voorbehoud van een beperkte ambtsperiode gemaakt en trad in de december-vergadering af als voorzitter van de sectie Beeldende Kunst en lid van de Culturele Raad.

De heer J. de Vries moest om gezondheidsredenen van het lidmaatschap afzien. Hij werd in 1973 opgevolgd door de heer D. Hol, de vroegere stadsarchitect, dirigent van het Dordts Kamerorkest, verdienstelijk violist en componist.

De heer J. Eijkelboom bedankte als adviserend lid wegens de onverenigbaarheid van deze functie met die van hoofdredacteur van het dagblad de Dordtenaar.

Per 14 augustus trad de heer F. Palmboom in het presidium in plaats van de heer N. Lamers die het voorzitterschap neerlegde. Mevrouw G. Mentzel-van Aken nam de functie van voorzitter over.

De leden van de Culturele Raad, secties, commissies en werkgroepen staan vermeld op pagina's 26, 27, 28.

De sectie Publieksorganisatie werd opgeheven en zal worden vervangen door een commissie.

In de vergadering van 24 april werd een commissie Letteren ingesteld en in de vergadering van 26 juni een werkgroep Media.

Het voorstel van de voorbereidende gespreksgroep Culturele Vorming een sectie Beleid in te stellen werd in de vergadering van 20 november omgebo-gen tot een werkgroep Beleid. De oude gespreksgroep bleef voorlopig als zodanig bestaan.

Voor de programmering van Kunstmin en Mini-theater werd een commissie Programmering in-gesteld.

Samenstelling secretariaat:

Ton Delemarre,
secretaris Culturele Raad,

Cees Blaak
coördinator, die de zorg voor het archief en de administratieve gang van zaken op zich nam,

Cockie van der Gijp,
receptie en administratie, secretaresse commissie Letteren en werkgroep C.J.P.

Marijke Pastoor,
werd benoemd en belast met het secretariaat van de werkgroep 60+ en de voorbereidende werkgroep Culturele vorming/Beleid, in de vacature mevrouw T. Mühlhaus-Thomassen, die zich uit-sprak voor een blijvend dienstverband met de Stichting Culturele Educatie,

Maria Rens,
secretaresse commissie Stadsverfraaiing en sectie Beeldende Kunst,

Henny van der Velden,
secretaresse sectie Muziek en Beiaardcommissie, tot juni 1972 secretaresse Commissie Complemen-taire Arbeidsvoorziening Beeldende Kunstenaars,

Jan Wiersma,
secretaris sectie Toneel en Film, sectie Publieks-organisatie en commissie Programmering, tevens belast met het beheer van de financiën,

Esther de Zeeuw,
die eerder als losse kracht de Wintertuin-publiciteit op zich nam, kreeg een aanstelling op arbeids-contract.

Voor losse administratieve werkzaamheden werd op uurbasis gebruik gemaakt van diverse mede-werkers en medewerkers, waarvan Anneke van Dalen met name mag worden genoemd.

Uitgeschreven Vergaderingen

Culturele Raad	10
Presidium	34
Sectie Beeldende Kunst	10
Sectie Toneel en Film	6
Sectie Muziek	7
Sectie Publieksorganisatie	3
Commissie Stadsverfraaiing	12
Commissie Letteren	4
Commissie Meerjarenplanning	3
Commissie Statencomplex	2
Commissie Programmering	5
Beiaardcommissie	4
Begrotingscommissie	7
Werkgroep C.J.P.	4
Werkgroep Alloijnen	5
Werkgroep Media	4
Werkgroep Beleid	7
Diversen	2

Leden

C. Buddingh',
letterkundige
Bankstraat 60
tel. 31380

C. de Groen,
wethouder
Stadskantoor of Mercuriuslaan 14
tel. 30000 of 74603

Th.P.C. van Halewijn,
bouwkundige
Aardappelmarkt 27
tel. 43578

A.H. Hoogendijk,
directeur verzekeringsmaatschappij
Reeweg Oost 131
tel. 37503

C.N. Krijger (vice-voorzitter),
adjunct-directeur
Pedagogische Academie Merwerode
Campanula 37
tel. 71026

N.L.P. Lamers,
connector Johan de Witt-gymnasium
Oudenhovenstraat 3
tel. 32908

Mevrouw G. Mentzel-van Aken
(voorzitster),
opleiding bejaardenzorg
Oranjepark 24
tel. 37152

F. Palmboom, (vice-voorzitter)
remonstrants predikant
Stooplaan 28
tel. 34373

A.C. van Pelt,
directeur Raad van Leraren
A. Banckertstraat 112
Zwijndrecht
tel. 27489

W. Rietdijk,
metselaar
C. Houtmanstraat 50
tel. 38648

Mevrouw L.M. Schaap-Koppe,
gemeenteraadslid
Halleyweg 375
tel. 73196

A. van der Sluijs,
gemeenteraadslid,
leraar geschiedenis Chr. Lyceum
Talmaweg 147
tel. 72940

G.J.M. Sonnemans,
directeur vormingscentrum Crabbehoff
V.d. Duyn van Maasdampantsoen 7
tel. 73459

Adviserende leden

J. de Vries,
leraar muziek
Gemeentelijke Pedagogische Academie
Beukenlaan 23
tel. 60874

B. IJlstra,
beeldend kunstenaar
Kromhout 104
tel. 40875

F. van Dijk,
directeur Stichting Culturele Educatie
Grotekerksbuurt 45
tel. 30000

J. Janssen,
directeur VVV
Stationsweg 1
tel. 32800

P.C.E. Sprangers,
directeur Culturele Raad Zuid-Holland
Oude Delft 169
Delft
tel. 015-141681

Secretaris

A.F.M. Delemarre,
Koningin Wilhelminastraat 40
tel. 39465

Sectie
Beeldende KunstG. Boonstra
Groothoofd 4F.G. van Dijk
Wijnstraat 65J. de Groot
Burg. Jaslaan 6L.F.J. Marchand
Talmaweg 153W. Nikkels
Kon. Wilhelminastraat 35A. van der Sluys
Talmaweg 147Jj. Stroosma
Slikveld 24
tot sept. 1972Mevr. M. Tonkes-Bonte
Singel 205G. de Waart
Polderstraat 80
AlblasserdamA. Winsemius
Vest 207B. IJlstra, voorzitter
Kromhout 104Maria Rens, secretaresse
StadskantoorSectie
MuziekA.P. Dalm
Orionstraat 42Fr. van Dijk
Crayensteynstraat 95H. Goossens
Heinsiusstraat 94G.L. Groesbeek
Krispijnseweg 220Mevrouw W.A. Hoogendijk-van Veen
Reeweg Oost 131D. Hol
Heysterbachstraat 79Th. Holster
Oudehovenstraat 36G. Rotmans
Buitenkalkhaven 35W. Rietdijk
Corn. Houtmanstraat 50Henny van der Velden, secretaresse
StadskantoorJ. de Vries, voorzitter
Beukenlaan 23Sectie
PubliekorganisatieJ. Janssen
VVV
Stationsweg 1H. van der Kloet
Mauritsweg 234N.L.P. Lamers
Oudenhovenstraat 3W. de Leeuw van Weenen
Boeroestraat 63Mevrouw M. Nijkerk-Moussault
Vlotlaan 11W. Rietdijk
C. Houtmanstraat 50J.N. Veldhoven
Badweg 19J.W. Vroegh
Grote Markt 89Chr.J. Walson
Brouwersdijk 341J.M. Wiersma, secretaris
StadskantoorSectie
Toneel en FilmH. Dane
A. van Bleyenburgerstraat 39Mevrouw C. Jongmans-Makkenze
Burg. de Raadtsingel 59A.L. Ligthart
Ooievaarsplein 37
ZwijndrechtC. van der Linden
Blaauwweg 102H.J. Lobé
Schaperstraat 3A.C. van Pelt, voorzitter
A. Banckertstraat 112
ZwijndrechtH. Pragt
Baron van Boetzelaerlaan 72B. Prent
De Merodestraat 1Mevrouw N. van de Teen
W.H. Vliegenstraat 55J. Tito
Tweelingenstraat 15J.A.M. Verwayen
Weedeweg Z.z.l.M.J. Wagter
Hallincqlaan 15

Commissie Beiaard	J.M. Wiersma, secretaris Stadskantoor	Commissie Stadsverfraaiing	A.L. Ligthart Ooievaarsplein 37 Zwijndrecht
	W. van den Berg Beekmanstraat 15		H. Morks p/a geb. Kunstmin
	H. Berghout Munt 5		A.C. van Pelt A. Banckertstraat 112 Zwijndrecht
	B. Bijkerk Marslaan 47		J. de Vries Beukenlaan 23
	J. van der Ende Scheepmakershaven 6 Schoonhoven		J.W. Vroegh Grote Markt 89
	J. Janssen, voorzitter VVV Stationsweg 1		J.M. Wiersma, secretaris Stadskantoor
Commissie Letteren	Mevrouw T. Mühlhaus-Thomassen Oranjelaan 47	Werkgroep Beleid	J. Dicke, voorzitter Singel 308
	Mevrouw A. Vermeulen-Nagtegaal Develweg 40 Zwijndrecht		P.N.Hj. Domela Nieuwenhuis p/a Dordrechts Museum Vest 117
	Henny van der Velden, secretaresse Stadskantoor		Mevr. W. van Eijmeren Leliestraat 4 Rotterdam
	M. Bisschop Bankastraat 26		J.G. Gerritse Titanlaan 11
	C. Buddingh', voorzitter Bankastraat 60		Th.P.C. van Halewijn Aardappelmarkt 27
	A.F.M. Delemarre Kon. Wilhelminastraat 40		N.J. Kortekaas De Savornin Lohmanweg 15
Programmerings- commissie	B.M. van Dulmen p/a Voorstraat 283		W. Nikkels Kon. Wilhelminastraat 35
	A.W. de Kool Soembastraat 72		J. van der Weerd Singel 134
	Mej. T. Kuitert Verenigde Openbare Bibliotheek Achterom 5		Maria Rens, secretaresse Stadskantoor
	A.L. Ligthart Ooievaarsplein 37 Zwijndrecht		A.F.M. Delemarre Kon. Wilhelminastraat 40
	G. de Wolf p/a Leliestraat 2		Fr. van Dijk Voorstraat 367
	Cockie van der Gijp, secretaresse Stadskantoor		C. Kaandorp G. Borgesiusplantsoen 1
	A.P. Dalm Orionstraat 42		F. Palmboom Stooplaan 28
	A.F.M. Delemarre Kon. Wilhelminastraat 40		A.F.X. van Roosmalen Plutolaan 14
	J. Janssen, voorzitter VVV Stationsweg 1		G.J.M. Sonnemans V.d. Duyn van Maasdamplantsoen 7
			Jj. Stroosma Slikveld 24

Werkgroep C.J.P.	Marijke Pastoor , secretaresse Stadskantoor	Werkgroep wetenschappelijk onderzoek	M. Wagter Hallincqlaan 15
	J.G. van de Bergh Stratosfeerstraat 38		Jan Wiersma , secretaris Stadskantoor
	F.J. Bleijerveld Lariksstraat 26		H.M.M. v.d. Heuvel Stadskantoor
	P. Groeneveld Hoge Nieuwstraat 27		J. van Nieuwenhoven Zuidendijk 202
	C.N. Krijger , voorzitter Campanula 37		Mevrouw M. Nijkerk-Moussault Vlotlaan 11
	R. Remmers 1e Kunstminhof 5		F. Palmboom Stooplaan 28
	W. Rietdijk C. Houtmanstraat 50		G.J.M. Sonnemans , voorzitter V.d. Duyn v. Maasdamplantsoen 7
	A. Spiering Couperiusstraat 24		J.M. van Veldhoven Badweg 19
	H. van Vulpen Schaperstraat 74		J. Walter St. Cult. Raad Z-Holland Delft
	E. Zoomer Gr. van Prinstererweg 129		A.F.M. Delemarre , secretaris Stadskantoor
Werkgroep Media	Cockie van der Gijp , secretaresse Stadskantoor		
	G. Boonstra Groothoofd 4		
	J. Bunk Poolsterhof 24		
	A. Dalm Orionstraat 42		
	P. Groeneveld Hoge Nieuwstraat 27		
	D. Hol Heijsterbachstraat 79		
	Th. Kemp Kromhout 141		
	Ph. Kingma Ulo Stek 33		
	C. Krijger , voorzitter Campanula 37		
	C. Mookhoek Steegoversloot 53		
	Mevr. M. Nijkerk-Moussault , Vlotlaan 11		
	C. van Pieterse Stadskantoor G.S.D.		
	R. de Vos Korenbloemstraat 24 Papendrecht		

Onderdeel	specificatie vlg's begroting	raming	reële inkomsten	nog beschikbaar	te- kort	specificatie vlg's begroting	reële uitgaven	nog beschikbaar	te- kort	specificatie uitgaven
algemeen	bureaukosten experimenten	p.m.				f. 15000.--	f. 20000.--	f. 5000.--	—	o.a. subsidie cabaret, 60 ⁺ project, videoproject, Shellfilm, cie letteren wijkorg. Dordrecht-zuid, filmweek, integratie architectuur — beeldende kunst o.a. enquête minitheater, verspreiding Groninger nota
		f. 1000.--	f. 6000.--	f. 5000.--	+	15000.--	19000.--	4000.--	—	
	studie, doc. onderzoek presentiegelden onvoorzien	p.m.	700.--	700.--	+	6000.--	12000.--	6000.--	—	
		p.m.	—	—	—	7500.--	4000.--	3500.--	+	
cult. vorming	basissubsidies subsidies amateurver. subsidie Filmliga subsidie Smalfilmgroep subsidie filmweek subsidie club 16/70	p.m.	—	—	+	9500.--	—	9500.--	+	
		f. 1000.--	f. 6700.--	f. 5700.--	+	f. 53000.--	f. 55000.--	f. 2000.--	—	
		f. 2500.--	f. 3500.--	f. 1000.--	+	f. 11000.--	f. 13000.--	f. 2000.--	—	
		p.m.	p.m.	—		800.--	800.--	—		
muziek	subsidies, basis en uitv. muziek- en koorfestival beiaard popmuziek onderzoek (o.a. discoth.) subsidie orgelcentrum subsidie draaiorgel	p.m.	—	—		7000.--	7000.--	—		
		p.m.	—	—		5000.--	5000.--	—		
		p.m.	—	—		4000.--	4000.--	—		
		p.m.	—	—		4000.--	3000.--	1000.--	+	
programmering	documentatie expositiebeleid artoteek aankoopbeleid	p.m.	—	—		4000.--	3500.--	500.--	+	
		p.m.	—	—		3000.--	3000.--	—		
		p.m.	—	—		f. 70000.--	f. 73500.--	f. 3500.--	—	
		f. 6500.--	f. 49000.--	f. 42500.--	+	f. 84000.--	f. 120000.--	f. 36000.--	—	
beeldende kunst	documentatie expositiebeleid artoteek aankoopbeleid	p.m.	—	—		5000.--	2500.--	2500.--	+	
		p.m.	2000.--	2000.--	+	4500.--	4500.--	—		
		p.m.	—	—		500.--	500.--	—		
		p.m.	—	—		20000.--	21000.--	1000.--	—	
publieksorg.	agenda dagbladpubl. uitg. welkom in dordt diversen	p.m.	f. 2000.--	f. 2000	+	f. 30000.--	f. 28500.--	f. 1500.--	+	
		f. 6000.--	f. 10000.--	f. 4000.--	+	f. 22000.--	f. 24000.--	f. 2000.--	—	
		p.m.	—	—		500.--	1000.--	500.--	—	
		p.m.	—	—		3500.--	4000.--	500.--	—	
intern. contacten		f. 6000.--	f. 10000.--	f. 4000.--	+	f. 26500.--	f. 30000.--	f. 3500.--	—	
		p.m.	—	—		f. 2000.--	f. 1500.--	f. 500.--	+	
Totaal		f. 16000.--	f. 71200.--	f. 55200.--		f. 293900.--	f. 338900.--	f. 45000.--		

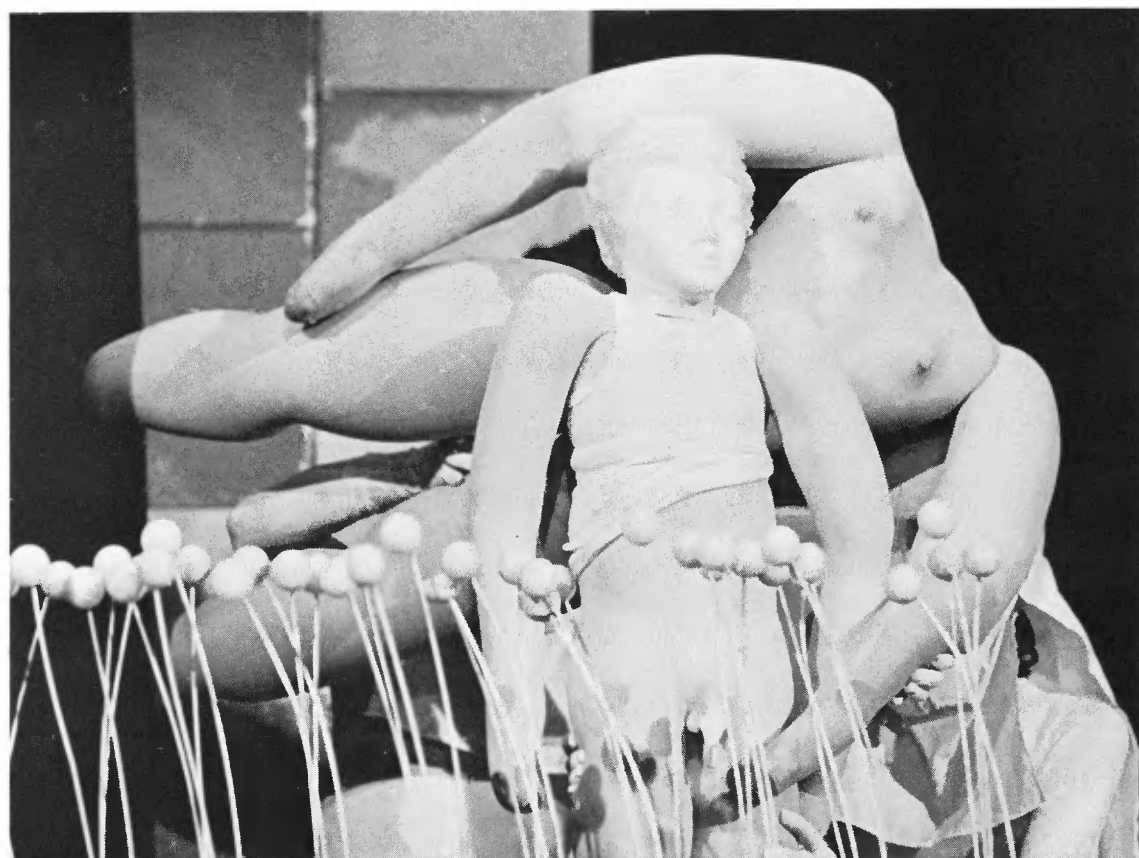
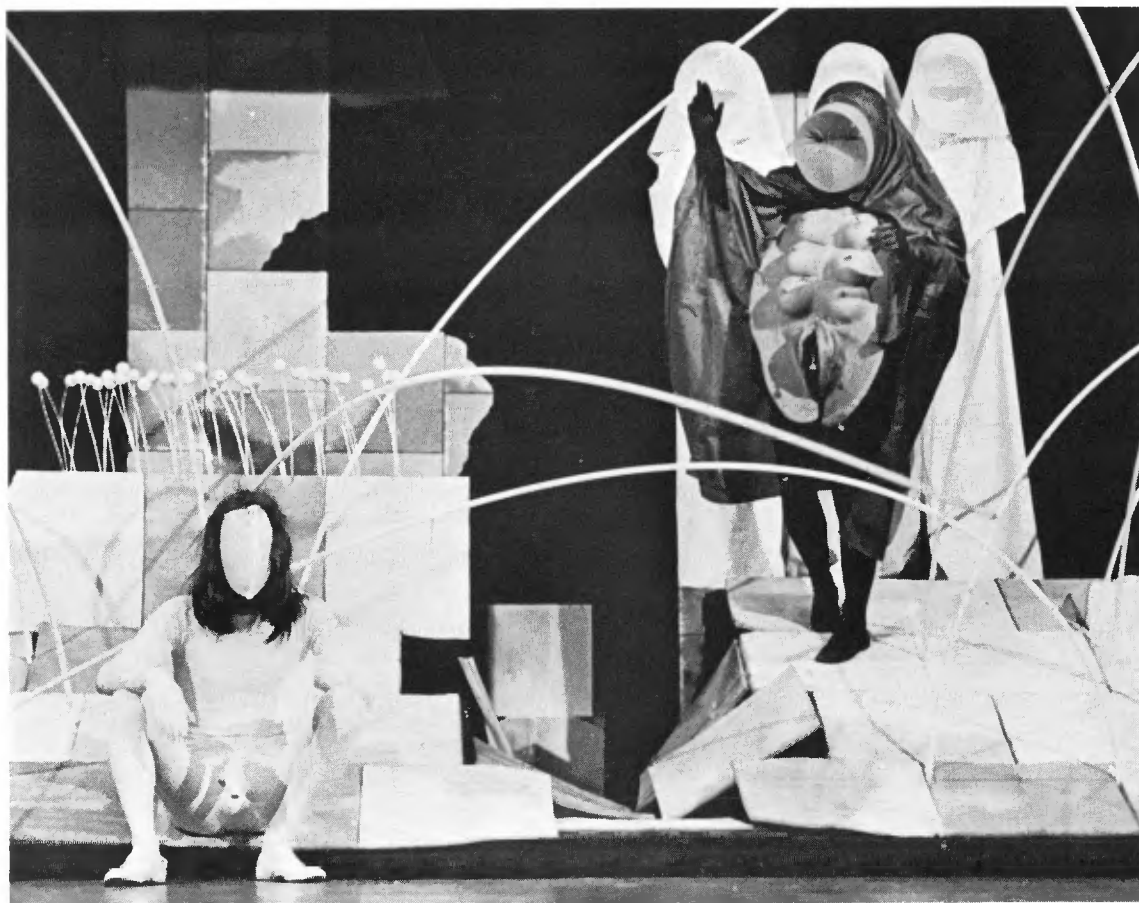
Popgroep 'Sail'
Wim de Vries tijdens de verkoop van zijn bundel 'Zand, Zeep, Soda'

18 FEB. 1974

ERRATUM

Landschap met cirkels is niet van Sander Littel, maar
van T. Veltman, St. Jorisweg 5 te Dordrecht.

COS-1972

